Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1089 ՇԱԲԱԹ 22 ՕԳՈՍՏՈՍ 1887 (Ն. Տ.) 3 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1887 15 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درسعادت غلطه‌ده نورادونکیان خاننده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han ,Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ		160
»	Վեցամսեայ	»	»	80
»	Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց եւ տեղական թղթատարով	տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական թղթատարով	վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ,	տարեկան	ֆրանք		56
» »	վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեանս ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Co stantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 22 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1887

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ.

Շաբթուս մէջ ուրախալի երկու դէպքեր պատիւ ունեցանք նշանակել։ Մին էր Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան Մետասաներորդ Տարեդարձն, որ ինչպէս Ն. Կ. Վեհափառութեան ուրիշ ազգէ հպատակաց, նաեւ հայ ազգին գեղեցիկ առիթ տուաւ անգամ մ'եւս արտայայտելու իւր խորին հաւատարմութեան զգացումներն ա՛նպիսի Վեհապետի մը նկատմամբ, որ իւր իմաստութեամբ, հայրենասիրութեամբ, յառաջդիմասիրութեամբ եւ ողորմածութեամբ գրաւած է իւր հպատակաց սէրն եւ օտարազգեաց սքանչացումը։

Միւս ուրախալի դէպքն էր՝ նոյն Տարեդարձին առթիւ մեր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունենալը։ Վեհ. Սուլթանն իւր բնածիր փափուկ քաղաքավարութեամբ ընդունեց եւ պատուասիրեց Հայոց Պատրիարքն, հաճեցաւ գոհութիւն յայտնել հայ ազգին հաւատարմութեան համար, իւր արեւշատութեան համար իւր հայ հպատակաց աղօթքներուն համար, եւ Ն. Սրբազնութեան գոհացուցիչ պաշտօնավարութեան համար։ Խոստացաւ նաեւ չարունակել թէ՛ տեղացի եւ թէ գաւառացի արկածելոց համար եղած պետական նպաստները։ Ս. Պատրիարք Հայրը բնականապէս կրկին եւ կրկին մաղթանքներով ու շնորհակալութեամբք յայտնեց իւր եւ իւր հօտին երախտագիտութեան զգացումներն այս ամեն վեհապետական շնորհաց համար։

Երկոքին նշանաւոր դէպքերն ուրեմն, այնպիսի ժամանակ մը ուր կսկծալի դէպքեր զիրար կը գլէին, եկան սփոփել մեր ժողովուրդ, եւ գեղեցիկ յոյսերով լցուցին ազգայնոց սիրտերը։ Կը մաղթենք որ այսպիսի Վեհապետ մը երկար ժամանակ իշխէ այս մեծ երկրի վրայ, եւ իւր իշխանութեան ներշնչած յոյսերն ըստ ամենայնի իրագործուին՝ ի բերկրութիւն իւր գթառատ սրտին, ի վերաշինութիւն երկրին եւ ի միխթարութիւն իւր հաւատարիմ ժողովրդեան։

⁂

ՄԱՀ ՕՏԵԱՆԻ

Սովորական մահերէն չէր Օտեանի մահը, զոր շաբթուս մէջ գուժելու դժբախտութիւնն ունեցանք. զի ո՛չ լոկ Օտեան սովորական մահկանացուներէն էր։ Իւր վարած կեանքին վրայ, իբրեւ պետական բարձրաստիճան պաշտօնեայ, իբրեւ ազգային երեւելի գործիչ եւ իբրեւ փայլուն գրագէտ, առիթ ունեցանք անցեալ օր քանի մը խօսք ըսելու։ Իբրեւ ազգային գործիչ եթէ ուզենք գաղափար մ'ունենալ անոր ազդեցութեան ու գործունէութեան աստիճանին վրայ, պարտինք 20 տարւոյ չափ ետ երթալ, եւ երեւակայել ազգիս ամենէն աւելի խառնաշփոթ ժամանակներէն մին, երբ Սահմանադրութիւնը «պետական հարուածով» դադարեալ կը գտնուէր. երբ ազգային վարչական եւ այլ ամեն հաստատութիւնք յետին խեղճութեան մատնուած էին. երբ ժողովուրդն յուզուած, գրգռուած էր անժողովրդական Պատրիարքի մը դէմ, զոր պատճառ կը համարէր այս ամեն դժբախտութեանց՝ նորա հակասահմանադրական եւ յետադիմական ոգւոյն պատճառաւ. երբ, կ'ըսենք, գրեթէ չէր մնացած ազգային գործիչ որ համբաւն անաղարտ դէմ դրած լինէր անլուր զրպարտութեանց կամ սոսկալի կասկածանաց. երբ Մարկոսեան Գրիգոր եւ Տրդ. Սերվիչէնի պէս մարդիկ ի զուր աշխատած էին կարգ մը դնել այս քաոսի մէջ, եւ երբ ո՛չ ոք գիտէր թէ ո՛ւր պիտի յանգէր այս անել կարծուած վիճակ։ Այս յանժամ՝ Խառն Ժողովոյ Ատենապետ կը լինէր Օտեան։ Մի կողմէ, գրգռեալ ժողովուրդն օրինաւորութեան մէջ պահել, եւ միւս կողմէ՝ օրն ի բուն աշխատիլ Կառավարութեան մօտ, քանի մը տարիէ հետէ դադարեալ Սահմանադրութեան վերահաստատման համար. մի կողմէ խօսք հասկցնել Պօղոս Պատրիարքի մը, միւս կողմէ պարկեշտօրէն եւ ուղղամտօրէն մաքառիլ գերագոյն հանճարի մը՝ Ալի փաշայի մը՝ վարանումներուն դէմ. մի կողմէ՝ իւր անձնական պատուաւորութեամբ՝ վստահութիւն ներշնչել ազգային գործիչներուն եւ վերահաստատել Ազգ. Վարչութեան վարկն, եւ միւս կողմէ ջանալ բարեյարդար ուղղութիւն մը տալու այդ Վարչութեան եւ իւր յաջորդաց գործը դիւրացնելու. — ա՛յս եղաւ կնճռալից, դժնդակ եւ բազմակողմանի գործը զոր Օտեան կոչուեցաւ կատարել, եւ կատարեց գերազանց յաջողութեամբ։ Սահմանադրութիւնն որով կը վարէինք այժմ՝ առ Ազգն վերադարձաւ վերջնապէս՝ ընդ Վարչապետութեամբ եւ ջանիւք Օտեանի, եւ եթէ երբեք կրնայ ըսուիլ մեր օրով թէ մարդ մը Պատրիարք մը տուած է Ազգին, Օտեան տուաւ ազգին զխրիմեան Պատրիարքն, յորմէ սկսաւ ժողովրդական Պատրիարքութեան շրջան մը։ Բայց դեռ մինչեւ հոն չեկած, Օտեան առիթ ունեցաւ արժանանալու ազգային երախտագիտութեան՝ Պօղոս Պատրիարքի դէմ ցոյցերու պատճառաւ բանտարկեալ կամ բանտարկելի չատ մը ազգայնոց ազատութիւնը ձեռք բերելով, եւ մեծագոյն դժբախտութեանց առաջքն առնլով, այնպիսի յուզեալ ժամանակ մը որոյ նմանը, բարեբախտաբար, ազգը չտեսաւ անկէ ի վեր։

Մեծ մարդոց կեանքը մէկ մէկ դաս կը պարունակէ։ Շատ որոշ դաս մը կուտայ մեզ Օտեանի կեանքն։ Օտեան իւր ազգային գործունէութեան ասպարէզը փակեց անարատ եւ անբիծ. Օտեանի ինչ ինչ գաղափարք եւ արարք քննադատուեցան ի հարկէ. զի աշխարհ ցարդ չէ տեսած վարչապետ կամ տրիբուն որ երբեք քննադատութեան ենթարկուած չլինի։ Բայց Օտեանի ամենէն անհաշտ հակառակորդք անգամ, — եթէ երբեք կրնայ ըսուիլ թէ Օտեան ունեցած լինի անհաշտ հակառակորդներ, — խոստովանած են անոր անշահախնդրութիւնն, ուղղամտութիւնն եւ ոգւոյն ազնուութիւնն։ Օտեան «ազգային-վարչական բարոյականութեան» մեծ օրինակ մ'եղաւ, եւ իւր ա՛յս ձիրքին, ա՛յս առաքինութեամբն է որ միշտ պիտի յիշուի իւր ազգային գործունէութիւն։ Օտեան կենդանի ապացոյց մ'եղաւ սա ճշմարտութեան թէ հայ ժողովրդեան մէջ իսկ, — որ կը կարծուի թէ բնաւ չի կրնար գնահատել ընտիր ձիրքերն ու բարձր հոգիներն, — անմոռանալի սպասաւորութիւն մը կրնան թողուլ վարչական առաքինութիւնք, — պարկեշտութիւն, անշահախնդրութիւն եւ հեռանկատ ազգասիրութիւն այն հրապարակային անձնաւորութեանց կողմէ, որք ո՛ եւ է չափով եւ ո՛ եւ է դիրքով կը կոչուին վարել ազգին գործերն։ Օտեան իւր մահուամբ իսկ օգտակար եղած պիտի լինի ազգին՝ եթէ մեր ազգային գործիչք ճշդիւ բռնեն սոյն փառ. նկարագիր, եւ ջանան հետեւող լինել այս ընտիր ձիրքերու զորս այնչափ միօրինակ եւ հաստատամիտ ուղղութեամբ մը Օտեան կրցաւ ի հանդէս բերել։

Իբրեւ գրական մարդ, Օտեան աւելի եւս պիտի անմահանայ եթէ ձեռնհաս ազգայինք մասնախումբ մը կազմելով՝ հաւաքեն նորա ցիր ու ցան գրուածները, — գիրքերու յառաջաբաններ, անհատական նամակներ հանրային նիւթոց վրայ, լրագրական յօդուածներ ու քրոնիկներ, — եւ ի լոյս ածեն առանձին հատորով մը։ Թէեւ գրականութեան վիճակին վրայ լաւատես չենք, բայց այնչափ մեծ հաւատք ունինք Օտեանի գրական համբաւոյն վրայ, որ չենք երկբայիր թէ այդպիսի գիրք մը բաւական օրինակ կրնայ վաճառուիլ՝ ո՛չ միայն հրատարակութեան ծախքը գոցելով, այլ եւ գուցէ շահ մ'ալ թողլով, որ կարենայ յատկանալ պատշաճագոյն նպատակի մը։ Օտեանի գրչին բազմաթիւ համակրողք եւ անոր անձնական բարեկամք ու մտերիմք՝ առանց վարչական նախաձեռնութեան մը սպասելու՝ կարող են եւ պարտին ձեռք զարնել յօրինման այսպիսի հաւաքածոյի մը, որ ի փառս Օտեանի կառուցեալ գեղեցկագոյն յիշատակարան մը կրնայ լինել։

⁂

ՆՈՐ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Երեկ հրատարակեցինք ընտրելի Քաղաքական Ժողովոյն անդամոց երկպատիկ ցուցակն։ Այս 28 անձանց մէջէն 14ը պիտի ընտրուին յանդամակցութիւն Նոր Քաղաքական Ժողովոյ։ Առաջին ակնարկով մը կը տեսնենք թէ այդ ցուցակ ո՛չ միայն երեւելի կը հանդիսանայ ա՛յն անուններով զորս կը պարունակէ, այլ եւ անուններով զորս չի պարունակեր։ Բայց այս այնպիսի թերութիւն մ'է զոր կրնայ ունենալ գրեթէ ամեն երկպատիկ ցուցակ։ Երեսփոխանք օրինօք հարկադրեալ են այս ցուցակէ դուրս ընտրութիւն չընել, եթէ բովանդակ ցուցակն իսկ չմերժեն առաջին քուէարկութեամբ մը։ Յուսանք թէ Ատենապետաց Դիւանը, կազմելով այս ցուցակ, ունեցած է քիչ չատ ապահովութիւն թէ նշանակեալ անձինք՝ երբ ընտրուին՝ չպիտի մերժեն վարչական պաշտօն։ Այս 28 անձնաւորութեանց մէջէն դիւրին է նշանակել թէ ո՛յք կրնան կոչուիլ առաջիկայ Քաղաքական Ժողովոյն Ատենապետը լինելու, երկու տարւոյ համար։ Այսպիսի երեք անուններ կը պարունակէ Ատենապետաց Դիւանին պատրաստած ցուցակն, որք աւասիկ, այբուբենի կարգաւ.

Վսեմ. Ապրօ Սահակ էֆէնտի.
» Եուսուֆեան Տիգրան »
» Մագսուտեան Սիմոն պէյ։

Կը կարծենք թէ Ազգ. Ժողովս առաջիկայ ուրբաթ պիտի գումարի կատարելու Նոր Քաղ. Ժողովոյն ընտրութիւնն, եւ կը յուսանք թէ այս գործողութիւն շուտով կը վերջանայ, փութով տնօրինելու համար առկախ խնդիրներ որք Նոր Վարչութեան մը եռանդուն գործունէութեան կը սպասեն։

⁂

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԵՒ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Կը յիշուի Վեհ. Տ. Մակար Կաթողիկոս Թուրքիոյ Հայոցմէն 12 աշակերտներ խնդրած էր Էջմիածնի Ճեմարանին համար, եւ անոնցմէ մին Կիլիկիայէն էր։ Կը լսենք թէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը, պատասխանելով Ս. Պատրիարք Հօր, ըսեր է թէ «Պէտք չունինք յԷջմիածին աշակերտ ղրկելու. զի մեք աստ ի Սիս ունինք Ճեմարան մը, որ՝ չըսեմ կը գերազանցէ Էջմիածնի Գէորգեան Ճեմարանը՝ բայց անշուշտ կը հաւասարի անոր»։

Եւ խե՜ղճ հայ ազգ, որ կ'ենթադրէր թէ Գէորգեան Ճեմարանը մէկ հատիկն էր տեսակին մէջ. Տգէ՛տ ազգ, որ կը կարծէր թէ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը բան չէր՝ ըրած դաստիարակութեան համար. Ապերա՛խտ ազգ, որ ցարդ չէր փութացած շնորհակալութիւն յայտնել Կիլիկիոյ Ամենապատիւ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսին, որ համալսարանականներով լցուցած է Սիսի քայքայեալ վանքն, եւ որ ամեն տարի բազմաթիւ ուսումնաւարտներ կը հանէ . . . անգոյ Ճեմարանէ մը։

Ամեն ոք գիտէ սակայն թէ բոլորովին հակառակն է տխուր ճշմարտութիւնն, եւ ցաւալի է որ Մկրտիչ Կաթողիկոս համարձակութիւն ունեցած է իրականէն բոլորովին տարբեր կերպով գրել իւր կարծեցեալ Ճեմարանին նկատմամբ։ Իրաւ, կէս երկոտասնեակ պատանիք կ'ունին Սիսի խեղճ վանքին սենեակներէն միոյն մէջ, եւ ա՛յնչափ հաճելի եղանակաւ մը կ'ունին, որ իրենց դպրոցական տարիները կը բոլորեն . . . ընկերանալով Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսին իւր աստանդական կենաց եւ ապարդիւն ուղեւորութեանց մէջ։ Կը հաւատանք որ եթէ այդ պատանեաց մին Էջմիածնի Ճեմարանը ղրկուէր՝ կրնար օր մը արժանաւոր եկեղեցական մը լինել, բայց թէ իւր հետ պտտցնելով ի՛նչ պիտի ընէ զանոնք Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս՝ Աստուած միայն գիտէ, եւ նոյն ինքն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսը։ Մարդասիրութեամբ կը հարցունէ որ եթէ Տ. Մկրտիչ Սրբազան Գէորգեան Ճեմարանին հաւասարող կրթական հաստատութիւն մ'ունէր իւր մօտ, ընդէ՞ր միշտ կը գանգատի թէ շնորհքով եկեղեցական մը չունի ձեռքին տակ՝ իւր բազմաթիւ թեմերէն հովուութեան գործածելու համար։ Սիսի «Ճեմարանէն» (.°) ելնող կամ ելած եկեղեցականք՝ եթէ երբեք կան՝ ի՞նչ կը բանին արդեօք։

Մեք կը ցաւինք ո՛չ միայն Արարատեան նախամեծար Մայր Աթոռոյն դէմ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին անհաշտ ոգւոյն այս նոր արտայայտութեան համար, այլ եւ սա ո՛չ նուազ ցաւալի ճշմարտութեան համար թէ, եթէ կայ բան մը որուն Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս իւր երկարամեայ պաշտօնավարութեան միջոցին փոյթ չէ ըրած բնաւ, ան ալ իւր թեմօրէից եւ նոյն իսկ իւր վանուց մէջ կրթութեան խնդիրն է։ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս չարունակ կը շրջի Կիլիկիոյ չորս կողմն՝ իւր թեմականաց տուրքերը կամ պտուղներն հաւաքելու. եւ թէպէտ այսպէս ամեն ազգային հասոյթ իւր ձեռաց մէջ կեդրոնացուցած է, երբեք միտքէն չէ անցուցած գումար մը յատկացնել իւր թեմականաց կամ իւր կղերին կրթութեան։ Եւ Մկրտիչ Կաթողիկոս կը համարձակի գրել իւր ստորագրութեամբ թէ ի Սիս կա՛յ Էջմիածնի Ճեմարանին հաւասար Ճեմարան մը։ Ամօ՜թ . . . .

⁂

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՆ ԵՒ ԶԷՅԹՈՒՆ

Զէյթունի հրդեհին վրայ շաբթուս մէջ առնուած աւելի մանրամասն տեղեկութիւնք ո՛չ եւս տարակոյս կը թողուն աղէտին ընդարձակութեան եւ հրկիզելոց թշուառութեան աստիճանին վրայ։ Մինչ թղթակիցներ բուն իսկ հրդեհին վայրէն տեղեկութիւններ գրած են Կ. Պոլսոյ լրագրաց, Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս, հանգիստ նստած ի Մարաշ, չատացած է ի լրոյ իմացած մանրամասնութիւններն համառօտակի հաղորդելով ի Պատրիարքարան։ Մարաշ հազիւ 8—9 ժամ հեռի է Զէյթունէ, եւ Կիլիկիոյ Ամեն. Կաթողիկոսը՝ մինչեւ վերջին նամակաց թուականն՝ արժան չէր դատած այցել իւր այս հազարաւոր դժբախտ թեմականաց, որք յանկարծական աղէտի մը զոհ կ'երթան։ Ն. Սրբազնութիւն գրեր է ի Պատրիարքարան թէ՝ «Ս. Աստուածածնայ տօնն ի Մարաշ անցունելէ յետոյ, միտք ունիմ երթալ Զէյթուն։»

Այս աստիճան անտարբերութիւն եկեղեցական երկրորդական պաշտօնէի մը կողմէ՝ դատապարտելի պիտի լինէր արդէն. բայց ի՞նչ պէտք է խորհիլ երբ Կաթողիկոս մ'է որ ի հանդէս կը բերէ այս աստիճան աններելի պարտազանցութիւն։ Արդեօք չկա՞յ ո՛ եւ է ազգային կամ եկեղեցական իշխանութիւն որ կարենայ ի կարգ ածել այսչափ անհոգ եւ անտարբեր բարձրագոյն պաշտօնեայ մը Հայ Եկեղեցւոյ։

⁂

Ազգային շրջանակի մէջ տակաւին ո՛ եւ է նպաստ տնօրինուած չէ Զէյթունի հրկիզեալ Հայոց համար։ Կ'երեւի թէ հրդեհին գիշերը Զէյթունցւոց մէկ մեծ մասն այգիները կը գտնուէին, եւ հիմա բոլորովին այգիներու մէջ պատսպարուած են։ Բայց ձմրան խստութեանց դէմ այգիները չեն կրնար պատսպարան լինել, եւ անհրաժեշտ է հրկիզելոց տնակներուն վերաշինութեան համար միջոցներ ձեռք առնուլ։ Զէյթունցւոց բնակարանք չատ պարզ են. չփած աղիւսէ (կէրփիչ) շինուած են պատերն, որոց վրայ քիչ մը փայտ եւ հող կը բաւեն տանիք մը կազմելու։ Աղիւսն հրկիզելի նիւթ մը չէ, բայց հրդեհին գիշերն հովին սաստկութեան, ջրոյ նուազութեան եւ հրշէջ գործեաց անգոյութեան հետ հրդեհին ծաւալման մեծապէս նպաստեր է նաեւ սա պարագայ թէ Զէյթունցիք սովոր են իրենց անասնոց ձմեռնային խոտերն իրենց տանեաց վրայ դիզել՝ չորնալու համար, եւ բաց աստի, իրենց տուներուն շինութեան մէջ գործածուած փայտը դիւրավառ մայրին (չամ) է։ Այս տեսակ բնակարաններու մէջ պատսպարելու վարժ ժողովուրդ մը դիւրին է վերստին բնակեցնել, եթէ քիչ մը արտաքին օգնութիւն լինի։ Պետութիւնը տուած է ուտեստ, բայց յայտնի է թէ սով չի լմնար գործն. ազգին վրայ մեծ պարտականութիւն մը կայ, որ չէ կատարուած դեռ, եւ զոր կատարելու մասին խորհուրդ մը անգամ չենք տեսներ։ Անհրաժեշտ է փութացնել Նոր Վարչութեան կազմութիւնն, որ յուսանք թէ իրեն առաջին գործ մը պիտի ընէ կատարել Ազգին մարդասիրական պարտաւորութիւնն առ դժբախտ հրկիզեալս Զէյթունի։

ՕՐԱՑՈՅՑ
1888
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
Գին **40** փարա

Մասնաւոր վաճառատեղին է գրավաճառ Յովսէփ էֆ. Գավաֆեանի գրատունը, Կ. Պոլիս, Զարմաքճըլար-Եօքուշու, Թիւ 20։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը չկրող օրինակներն անվաւեր են։
1071 5—10

—)(35)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ԹԷՒԷՋ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԲԱՂԴԻՆ ՊՈՂՈՑԵԱՆ

—Իրենց գործարանը, թէեւ լաւ կը բանի, այլ չհարստացներ զիրենք։ Իրենց ստորագրութիւնը կը յարգեն միշտ . . . Ես կ'ուզեմ տակաւ տակաւ սնանկացնել զիրենք . . . Սնանկութեան հետեւանքը կը լինի վաճառում, վաճառման հետեւանքն ալ երկու ընկերակցաց մեկնումն . . . Եւ առ այժմ ասկից աւելին չեմ ուզեր . . .

—Նզովի՜ց սրիկա, կը հասկնամ, բայց ձեր խնդրածը դժուարին կը թուի ինձ . . .

—Եթէ դիւրին լինէր, չէի գար ձեզ խորհուրդ հարցնել . . .

—Իրաւունք ունիք. մանաւանդ որ ինքնին ըսիք թէ Պ. Լիսուսա, անգամ մը որ քիթը գործի մը մէջ խոթէ, տասնէն ինը կը յաջողի . . . Սուղի կը նստի այդ . . . մարդիկ կան որ ստակն հաշիւ չեն ըներ՝ բաւ է որ գործն յաջողի . . .

—Ես այդ մարդոցմէ եմ։

—Կեցցես, երիտասարդ բարեկամս, չատ առաջ պիտի երթաք . . . Օ՛ն, միասնեւ փնտռենք։ Բայց նախ եւ առաջ կ'ուզեմ գիտնալ թէ այս փայփենիս որո՞ւ հետ խօսակցելու հաճոյքը կը վայելեմ . . . Ձեր դէմքն անծանօթ չէ ինձ, սակայն չեմ յիշեր ձեր անունը։

—Գլեման տը Դուէգուա։

—Պ. Կիւյ տը Դուէգուայի եւ Ժաննի կոմսուհւոյն զաւա՛կը . . . Օ՜հ, օ՜հ, բարձր ազնուականութիւն, միլիոնաւոր հարստութիւն . . . Է՜հ, երիտասարդ, կարծեմ թէ պիտի համաձայնինք . . . Բան մը ըսեմ միայն. Դուէգուա կոմսը մեզնէ՞ է, գործին մէջ մաս ունի՞, ինչպէս կ'ըսենք մենք։

—Ո՛չ։ Միայնակ կը կռուիմ Սամսոնի եւ Ժան-Մառգի դէմ։

—Սակայն, եթէ չեմ սխալիր, ձեր հայրն եւ մայրը կենդանի լինելով, դուք անձնական հարստութիւն մը չունիք . . . միայն թէ ժառանգութիւն մը . . .

—Իրաւ է, բայց հայրս առանց հաշուելու դրամ կուտայ ինձ . . . եւ տարակոյս չունիմ որ եթէ չատ մեծ գումարի մը պէտք ունենամ, հարիւր, երկու հարիւր, երեք հարիւր հազար Ֆրանք թերեւս, իմ տրամադրութեանս ներքեւ չդնէ։

—Մի միայն ձեր խնդրանա՞ց վրայ։

—Այո։

—Եւ առա՞նց տեղեկութիւն պահանջելու թէ ինչպէս պիտի գործածէք զայն։

—Առանց տեղեկութիւն պահանջելու։

—Շատ լաւ, չատ լաւ, պիտի տեսնենք։ Քանի որ գործն այսպէս է, երեւոյթներու պէս խորհրդածենք, առանց դրամի ի հաշիւ առնլու։ Գործին մէջ շահ ունեցող մարդու պէս գիտեմ Սամսոնի եւ Ժան-Մառգի գործարանին գործերը։ Գործերը լաւ են։ Այն պարկեշտ Բամբէսին յաջորդներն հարիւրներ, հազարներ չեն վաստկիր, բայց վերջապէս նեղութեան մէջ չեն . . . Եթէ յետամնաց կամ գոնէ կասկածելի պարտքեր ունենային, ամենէն առաջ ես տեղեկութիւն կ'առնուի Դաւիկոյէ բարապանէն, խոշոր Դաւիկոյէն, կը ճանչէք անշուշտ . . . Քանի որ Դաւիկոյէ բան մը չէ ըսած ինձ, ըսել է բան մը չկայ . . . եւ ուր որ բան մը չկայ, պարոն տը Դուէգուա, կայսրն անգամ անիրաւ կ'ելնէ . . .

—Միջոց մը գիտէ՞ք կործանելու համար նոցա առեւտուրը, վնասելու նորա վարկին, նեղութեան մէջ ձգելու զիրենք։

—Է՛հ, է՛հ, իրա՛ւ, միջոց մը կայ, բայց չատ սուղի կը նստի։

—Ըսէ՛ք։ Հաշիւը վերջը կը տեսնենք։

—Օ՛ն, քանի որ որոշեր էք . . . Միակ միջոցն է մրցումը . . . Մեր երկրին մէջ հակառակորդ գործարան չկայ բնաւ . . . Եթէ հատ մը հաստատուի, ի հարկին դիմանալու համար հարկ եղած դրամագլխով, անշուշտ ծանր խոչընդոտ մը կը լինի այն բարեմիտ Սէլէստէն Բամբէսի յաջորդաց։

—Այդ տեսակ հաստատութեան մը ծախքը քանի՞ կ'ելնէ։

—Առ նուազն հարիւր յիսուն հազարէն երկու հարիւր հազար Ֆրանքի։ Ի սկզբան ստակ պիտի կորսուի, որովհետեւ հարկ պիտի լինի գիներն իջեցնել՝ յաճախորդներն առ ինքն ձգելու համար, սակայն վերջէն աղօր տեղը կը լեցուի, երբ միւսներն հիմնայատակ կործանին։

—Կը կարծէ՞ք որ այդ միջոցն ապահով լինի։

—Անխուսափելի՛, բարեկամս, եթէ խելացի եւ ճարպիկ մարդ մը դրուի նոր գործարանին գլուխն, աւելորդ է ըսել . . . եթէ սխալներին մէկը լինի, խօսքն անգամ չընենք։

—Ձեր վրայ կ'առնո՞ւք գործերը վարելու հոգը։

—Երիտասարդաց սնանկութի՞ւնը վարել կ'ուզէք ըսել . . . խա՛չ որ, արտակարգ բան մը կ'երեւի ինձ այս եւ անհաճոյ չպիտի լինի . . . Որոշէ՛ք, բարեկամս, ես երբեք չպիտի երեւիմ, անունս երբեք չպիտի տրուի, բոլորովին անյայտ պիտի լինիմ։ Կ'ընդունի՞ք այս պայմանները։

—Սակայն առեւտրական ստորագրութիւն մը պէտք է, որովհետեւ ես իմ մասիս չեմ կրնար . . .

—Ա՛նշո՛ւշտ, այդպէ՛ս է, ձեզ համար չեմ ըսեր . . . Անձնուէր մարդ մը կը գտնենք . . . Դուք եւ ես մութին մէջ կը մնանք . . . զգոյշ եւ խոհական մարդ մը կը գտնենք որուն վրայ կարենանք վստահիլ եւ որ չատ խելացի ալ լինելու պէտք չունի, որովհետեւ ես հոս կեցած եմ։

—Ըսել է ամեն բան կ'առնո՞ւք ձեր վրայ։

—Այո՛, ամեն բան։

—Եւ այս որոշուած լմնցած գո՞րծ մ'է։

Որոշուած լմնցած գործ մը։ Միայն թէ քանի մը անկարեւոր պայմաններ կան զոր միասնեւ կարգադրելու ենք . . .

—Կը հասկնամ . . . ձեր չահը։

—Ճիշդ մակաբերեցիք։ Ձեզ հետ գործելն հաճոյք մ'է։

—Դուք որոշեցէք ձեր պայմանները։

—1° Գործի ձեռնարկելէ առաջ, պիտի տաք ինծ դրամով կամ արժէթղթով—որն որ յարմարի ձեզ—երկու հարիւր հազար Ֆրանք . . . նախնական ծախուց համար . . .

—Շաբաթը չլրացած ձեզ կը յանձնեմ այդ գումարը . . .

—Կանոնաւորապէս ձեզ պիտի ներկայեմ հաշիւներն, եւ եթէ ուրիշ գումարի պէտք ունենամ, պիտի վճարէ՞ք։

—Ի հարկէ։

—2° Եթէ գործն աւարտի եւ յաջողի, ինծ համար կը գնէք գործարանն եւ անոր յարակից անասուներն եւ հողերն։ Փոքր պարգեւ մ'է այս որ յաջողութենէն յետոյ ամրապնդող պիտի պահէ մեր բարեկամութիւնը։

—Կը հաւանիմ, ինչ որ ալ լինի գինը։

—Ո՛հ, պիտի տեսնէք, չնչին գնով մը պիտի վաճառուի։

—Ամենն ա՞յս է։

—3° յարկը վաշխառութեան, անդրդուելի, բաց աստի յիսուն հազար Ֆրանքի ընծայ մը պիտի տաք ինծ, գործն յաջողի թէ ի դերեւ ելնէ։ Չեմ ուզեր պարապ տեղն աշխատիլ։

Գլեման չէր սպասեր այդքան պահանջում։

Բայց այնքան յառաջացած էր որ չէր կրնար ետ քաշուիլ։

Սիրտը վրիժառութեամբ կը զեղուր։

Արդէն կը ճաշակէր այդ վրիժառութիւնն եւ ատելութեան չողեր կ'անցնէին աչերուն մէջէն։

Լիսուսա որ կը դիտէր զնա, ժպտեցաւ։

—Ո՛հ, ուզածս պիտի կրնամ ընել այս երիտասարդին։

Եւ բարձրաձայն յարեց.

—Քանի որ այսքան լաւ համաձայնեցանք, եկէք ստորագրենք քանի մը թուղթեր, որպէս զի ամեն բան ի կարգին լինի . . . Գործը մեր երկուքէն դուրս չպիտի ելնէ, վստահ եղէք . . . Միայն որ մեր ըրածը չատ պատուաւոր է եւ ոչ ոք կրնայ մեղադրել զմեզ։

Կէս ժամ յետոյ, Գլեման դուրս կ'ելնէր Լիսուսայի տունէն։

Եւ դիւային հրճուանաց արտայայտութեամբ մը.

—Հիմա ափիս մէջն են անոնք։

Ե.

Կիւյ տը Դուէգուա միշտ մեծ թոյլտուութեամբ կը վարուէր իւր զաւկին հետ։

Իւր գործած երկու ոճիրներն աւելցուցած էին նորա հայրական սէրը։

Կը կարծէր որ յանցանքը կը նուազէր զԳլեման պաշտելով, եւ չէր նշմարեր որ այդ չափազանց սիրոյն պատճառաւ անկարող կը լինէր տեսնելու երիտասարդին մոլութիւնները։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը վաղն առաւօտ յատկապէս կանանց համար հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ ի Մայր Եկեղեցւոջ։

Իզմիրէն կը գրեն մեզ օգոստ. 20 թուականաւ.

Վերջապէս Բ. Դուռն կը հանէ առ. Վսեմ. կուսակալ գաւառիս, Մանիսայի Շահպազեան վարդապետը Պոլիս ղրկելու հրամանը։

Ցաւօք կ'իմացնենք թէ անպաշտօն դիմումներով կ'ուզուի առաջն առնուլ։ Բայց Վալիին արդարասիրութիւնն եւ արամութիւնը տարակոյս չեն թողուր որ այս տեսակ փորձեր մի միայն ամլութեան կրնան դատապարտուիլ։

Մեծ. Խսաեան եղբարք չորեքշաբթի գիշեր իրենց Պէօյիւքտէրէի ամարանոցին մէջ չքեղ հացկերոյթ մը տուին ի պատիւ Պ. Ռափայէլ Պատկանեանի։ Ներկայ էին Տփղիսի Մատակեան և Վոսփորական հայ ընտանիքներ։ Ճաշէն ետքը, մեծայարգ բանաստեղծը՝ Վեհ. Սուլթանի Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ լուսավառ. Չինիները դիտելու առիթ ունեցաւ, Վոսփորի մէջ շոգենաւով մը շրջելով. զոր Խսաեան եղբարք իրենց մեծանուն հիւրին տրամադրութեան ներքեւ դրած էին։

Պ. Պատկանեան երէկ Խասգիւղ երթալով, Սրբուհի Մայրապետի «Գալֆայեան Որբանոցն» այցելեց։

Պէօյիւքտէրէի Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզնէ ծանուցանել թէ վաղը, կիւրակէ 23 օգոստ. Ամեն. Խրիմեան Հայրիկ հանդիսաւոր պատարագ եւ պաշտօն պիտի մատուցանէ գիւղին Ս. Հոփսիմեանց եկեղեցւոյն մէջ, ի հանգիստ հոգւոյ հանգուցեալ Մարկոս էֆ. Սլահճեանի։

Հայ սափրիչ արհեստաւորաց միութեան հինգերորդ տարեդարձի հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ երեքշաբթի օր, 25 օգոստոս, Ազգային Հիւանդանոցի պարտէզին մէջ։

Այս առթիւ Ամեն. Տ. Խրիմեան Սրբազան Հայրիկ նոյն առաւօտուն Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի մատրան Ս. Փրկչի։

Զայս ի գիտութիւն համայն բարեպաշտ ժողովրդեան, ներկայս հրատարակելնիդ խնդրելով.

Ի դիմաց Հոգ. Ազգ. Հիւանդանոցի
Ատենադպիր
Յ. ՖԷՆԷՐՃԵԱՆ
21 օգոստոս, 1887
Կ. Պոլիս

Էյուպի Յ. Պէզճեան վարժարանի աշակերտաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը, ժամ 7 ին, գիւղին եկեղեցւոյն մէջ։

Թաղական Խորհուրդս Կաթողիկեայ Հայոց Ս. Գ. Լուսաւորչայ եկեղեցւոյ որ յՕրթագիւղ, ներկայիւս կը խնդրէ Ձեզմէ հրատարակել Արեւելքի միջոցաւ ի գիտութիւն պատուարժան հասարակութեան և յատկապէս Մուրատ և Ռափայէլեան վարժարանաց հին և նոր աշակերտաց, թէ Արքեպիսկոպոս Տէր Իգնատիոս Վ. Կիւրեղեան, ընդհանրական աբբայ Մխիթարեան Միաբանութեան Վենետկոյ և Արքեպիսկոպոս Տրոյեանուպոլսոյ, հրաւիրեալ է յառաջիկայ ամսոյս 23 ին կիւրակի առաւօտեան ժամը 2 1/2 ին հանդիսաւոր պատարագ մատուցանել ի Ս. Գ. Լուսաւորիչ Եկեղեցին։

Թաղական Խորհուրդ
Կ. Հայոց որ յՕրթագիւղ

Էմիրկեանի Թատրոնին մէջ այս գիշեր տեղի կ'ունենայ Թատերական ներկայացում ի նպաստ Եէնի գիւղի եւ Պօյաճը գիւղի ազգ. վարժարանաց։

Ներկայացուելիք խաղերն են ԶԱՆԴԱԿԱՀԱՐԸ Թատերգութիւն 5 արարուածով և կատակերգութիւն մը։

ՄԱՍԻՍ
ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍի այս աւուր թիւը կը պարունակէ.

Օտեան Գրիգոր էֆէնտի.
Զէյթունի հրդեհն. Հրկիզելոց աղետալի վիճակը. (Յ. Յ. ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԵԱՆ)
Կրթութեան սոփս ի Ռուսիա. (Պ. Տ.)
Տեղագրական. Պոլսոյ վանք եւ իւր յիշատակ. (Գ. Պ. ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆ)
Արծիւը, քերթուած (ԼԵՒԵՆՑ)
Կենդանական մագնիսականութիւնք. Քննութեան յառաջբերման եղանակներն եւ վիճակներն. (ՊՕՂՈՍ ԷՄԻՐԶԷ)
Զանազանք. Զուարճալի հաշիւ մը. (Հ. ԵԿԻՆԵԱՆ)
Քաղուած Շաբաթական Լրոց. Արտաքին, Ներքին, Ազգային.

Կէր-Նօրեայ Հայրենիքի 10րդ թիւը կը հրատարակի այսօր հետեւեալ պարունակութեամբ՝

Մահ Գ. Օտեան և Ռ. Կիւմիւշկէրտան էֆէնտիներու. —Ազգ. Տեսութիւն. —Պատմական (Հայոց հեթանոսական կրօնքը) —Բարոյական դասեր. —Կրկնամուսնական. —Այլ և այլք. —Զուարճալիք (ճոխ և հետաքրքրական նիւթեր). —Վէպ. Ժուֆրուա-Ընտանիքը՝ գրքի ձեւով։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՍԻՄՖԷՐՕՓՕԼ. Տ. Մ. Փ. Ն. Բ.—Յունիս 16 է ի վեր Արեւելք կը ղրկուի Ձեզ, բստ Ձեր խնդրանաց. հաճեցէք բաժնեգինն անյապաղ ղրկել մինչեւ յառաջիկայ սեպտ. 16 եթէ չէք ուզեր թերթերու ընդհատում մը։

ԴԱՀԻՐԷ. Տ. Ա. Շ.—Յուլիս 16է սկսեալ Ձեր տարեկան բաժանորդագինն անյապաղ մեզ հասուցէք մինչեւ վերոնշանակեալ թուականն։

ՆԻՒ ԵՕՐՔ. Տ. Վ. Ք.— Նոյնը Ձեր վեցամսեայ բաժանորդագնոյն համար մինչեւ նոյն թուականն։

ՏԻՄԻԹՕՓԱ. Տ. Ս. Տ.— Ժամանակին խմացուցինք Ձեզ թէ Ձեր պայմանաժամը յուլիս 16 ին կը լրանայ։ Հաճեցէք ղրկել ձեր վեցամսեայն մինչեւ սեպտ. 16 ինչպէս վերը ըսուած է, եթէ չէք ուզեր որ թերթերու առաքման մէջ ընդհատում տեղի ունենայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԷԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնը կատարուեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Հանդէսը դիտելու համար մզկիթի հանդիպակաց շէնքին մէջ կը գտնուէին Ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսը՝ առաջին թարգմանին ու զինուորական կցորդ Բաֆարէլ գնդապետին հետ, աւստրիական դեսպանատան առաջին թարգմանն ու զինուորական կցորդն, Օսմ. կայս. Պանքայի պաշտօնեաներէն ոմանք և այլ օտարազգի երեւելիք։ Վեհ. Սուլթանը սոյն ներկայութիւնը նշմարելով սենեկապետ Բայրամ պէյը ղրկեց որ յանուն Ն. Վեհափառութեան մեծարեց զնոսա։

* * *

Երէկ, յաւարտ Սէլամլըքի արարողութեան, ֆրանսական դեսպան Մոնդէպէլլօ կոմսը Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։

Դեսպանն իւր կնոջ ու որդւոյն հետ այսօր կը մեկնի մայրաքաղաքէս արձակուրդով Բարիզ ուղեւորելու համար։

—Վեհ. Սուլթանն յանձնարարեր է Մոնդէպէլլօ կոմսին, անձամբ տանիլ Օսմանիէի եւ Մէճիտիէի պատուանշանները զորս Ն. Վեհափառութիւն նուիրեց առ Պ. Ֆլուրէնս եւ Պ. Ֆրանսիզ Շարմ։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը գնահատելով Լը Թիւրք եւ Նէօլօկօս լրագրաց առ իւր Օգոստափառ անձն և առ պետութիւնն տածած անձնուիրական զգացումներն եւ երկրին շահուց պաշտպանութեան համար ցոյց տուած նախանձախնդրութիւնը, բարեհաճած է երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Լը Թիւրքի տնօրէն Պ. Անտրէ Զիբսի եւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ Նէօլօկօսի տնօրէն Պ. Վուդիրասի։

* * *

Բօնպօնիէռ լրագիրը Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին օրն իւր թերթի առաջին երեսին մէջ թուրք տառերով և լեզուաւ հինգ սիւնակէ բաղկացեալ յօդուած մը հրատարակած էր և յօդուածին գլուխը դրած էր կայս. Թուղրան։ Մեր յոյն պաշտօնակիցն այս յօդուածով կը դրուատէր և թուէր Ն. Վեհափառութեան տասն-մէկ տարուան գահակալութեան միջոցին կատարած մեծագործութիւններն և ջերմ բարեմաղթութիւններ կ'ընէր վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանի։

Այդ յօդուածը պարունակող թերթը Վեհ. Սուլթանին ներկայացուած լինելով, Ն. Վեհափառութիւն խիստ գոհ մնաց և Բօնպօնիէռի արտօնատէր Տիմիտրաքի Նիքօլայիտի էֆէնտի երէկ կայս. պալատ հրաւիրուեցաւ ուր իրեն հաղորդուեցաւ Վեհ. Սուլթանի բարձր գոհունակութիւնն։ Այս առթիւ երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուեցաւ նմա։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Մոնիթէօր տեղեկութիւն մը կը հրատարակէ վերապահութեամբ, թէեւ սոյն աղբիւրէ քաղած է զայն, թէ վերջապէս համաձայնութիւն մը գոյացեր է ընդ մէջ Թուրքիոյ, Ռուսիոյ, Գերմանիոյ և Ֆրանսայի, ի մասին պուլկարական խնդրոյն։ Տակաւին յայտնի չեն պայմանքն այս համաձայնութեան որ գոյացեր է Պերլինի դաշնին ազդեցիկ նախաձեռնութեան շնորհիւ, սակայն գլխաւոր հիմունքն հետեւեալները կը կարծուին։

Օսմ. կայսերական պատուիրակ Վսեմ. Յարութիւն էֆէնտի Տատեան Սոֆիա պիտի երթայ, պաշտօն ունենալով հրաւիրել Քօպուրկի Իշխանն հեռանալ Պուլկարիայէն և կառավարութեան ղեկն յանձնել իշխանութեան տեղակալին։ Գործադրման միջոցները որոշուելէ յետոյ, եթէ դժուարութիւնք ծագին Էրէնրօթ ռուս զօրավարին Պուլկարիա մտնելուն դէմ, գերիշխան պետութիւնն, այսինքն Թուրքիա, պիտի հրաւիրուի այդ արգելքները բառնալու միջոցները գտնել։

Ասոնք են ահա չորս մեծ Տէրութեանց միջեւ գոյացեալ համաձայնութեան հիմունքն զորս հաւանաբար Բ. Դուռը զեկուցանէ նոր շրջաբերականով մը։

—Ֆրէմտէնպլաթ, Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան կէս-պաշտօնական թերթն, հետեւեալը կը հրատարակէ.

Վերջին օրերս Պուլկարիայէն հեռագիր մը տեսնուեցաւ որ կը ծանուցանէր թէ օտար Տէրութեանց հիւպատոսք որ ի Փիլիպէ, փափագ յայտներ էին ոչ-պաշտօնական այցելութիւն մը տալ Քօպուրկի Իշխանին, սակայն անոնցմէ ո՛չ մին ընդունուեր է։ Արդ, սոյն աղբիւրէ մեր առած տեղեկութեանց նայելով, այս լուր բնաւ չհամապատասխաներ իրականութեան։ Միմիայն Անգլիոյ հիւպատոսը կայ որ ոչ-պաշտօնական ունկնդրութիւն մը խնդրեր է—և այն ալ Անգլիոյ իշխող գերդաստանին ու Ֆերտինանտ իշխանին միջեւ կեցած ազգականութեան պատճառաւ։—Սակայն իւր խնդիրքը մերժեր են, պատասխանելով թէ Ֆերտինանտ իշխանն անպաշտօն այցելութիւն չընդունիր դիւանագիտաց կողմէ։ Գալով միւս հիւպատոսներուն, ասոնք բնաւ ձեռնարկ մ'ըրած չեն իշխանին հետ տեսակցելու համար։

ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ
ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻՒ

Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի օրը, կաթոլիկ-յունաց (Մէլքիդ) Պատրիարքի Կ. Պոլսոյ փոխանորդն եւս Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու պատիւն ունեցաւ։ Ունկընդրութեան միջոցին, փոխանորդն արաբերէն լեզուաւ մաղթանքներ բրաւ Վեհ. Սուլթանի ու կայսերական գերդաստանին կենաց ու բարօրութեան համար։ Փոխանորդն ու անոր ընկերացող Եփթիլիոս Եսաեան վարդապետը կայսերական մեծարանաց արժանացան այս առթիւ. եւ Ն. Վեհափառութեան թոյլտուութեամբ նստեցան գահոյից դէմ։ Սուլթանն յանձնարարեց կաթոլիկ-յունաց ներկայացուցչին՝ իւր կայսերական բարեւներն հաղորդել առ Պատրիարքն եւ յայտնել թէ մեծապէս գոհ էր Մէլքիդ հասարակութեան այս հաւատարմական ցոյցէն։

Փոխանորդը, կայս. պալատէն մեկնելուն, փութաց հեռագրաւ իւր հօտին պետին հաղորդել Վեհ. Սուլթանի կողմէ գտած շնորհներն։

—Յունաց Նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմ Դ. որ այժմ Այնօրօզի վանքը կը գտնուի, հեռագիր մ'ուղղելով կայս. պալատան առաջին քարտուղարին՝ խնդրած է որ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ իւր շնորհաւորութիւններն ու հաւատարմական զգացումները մատուցանէ յոտս կայսերական գահոյից։ Նախկին Պատրիարքն այս առթիւ ջերմ բարեմաղթութիւններ բրած է վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին. Վսեմ. Սիւրէյա փաշա հեռագրաւ պատասխանելով այս շնորհաւորութեանց, Ն. Սրբազնութեան հաղորդած է Վեհ. Սուլթանի բարձր գոհունակութիւնը։

Վեհ. Սուլթանը Պայրամի աւուր ընդունելութեանց միջոցին երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհեց Պօրթուկ զօրավարին (Մահիր փաշա)։

—Կրէտէի [illegible] լրագիրը կը հրատարակէ կայս. պալատան քարտուղար Սիւրէյա փաշայի մէկ հեռագիրն որով Վեհ. Սուլթանի բարձր գոհունակութիւնը կը յայտնէ Կրէտացւոց այն հաւատարմական զգացմանց համար զորս յայտնած էին առ Մահմուտ փաշա, երբ Ն. Վսեմութիւն կը մեկնէր կղզիէն։

Նոյն թերթը կը հրատարակէ նաեւ կուսակալ Քօզաքի Փաշայի մէկ յայտարարութիւնն որով կղզւոյն բնակչաց ուշադրութիւնն հրաւիրելով Սիւրէյա փաշայի հեռագրոյն վրայ, կը հրաւիրէ զնոսա ապագային մէջ ջանալ որ միշտ արժանանան Վեհ. Սուլթանի գոհունակութեան։

—Վեհ. Սուլթանն երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհեց Իւր Գրատան գեր-տնօրէն Հասան էֆէնտիի և հանդերձեղինաց տնօրէն Հիւսէին պէյի։

Նոյնպէս այլեւայլ կարգի պատուանշաններ կայս. կանանոցի ներքինեաց ոմանց։

— Ուսումնական Նախարարութեան Մէքթուպճի անուանած է ժամատարժաններու խուզարկութեանց դիւանի տնօրէն Ահմէտ պէյ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Սկիւտարի Տօղանճըլար Թաղի մզկիթը պիտի նորոգուի։ Այս մզկիթը շինած է Սուլթան Մէճիտի կիններէն Շայէսթէ գադըն։

—Երէկ Մուտանիայէն շոգենաւով Պրուսա ուղեւորեցան Վճռաբեկ ատեանի անդամ Բէշիր պէյ, Պրուսայի վերաքննիչ ատենի ընդհ. դատախազ Բէհճէթ պէյ, Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան հաշուակալութեան առաջին քարտուղար Խուլուսի պէյ և Պրուսայի ֆրանսական հիւպատոսն։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ Մանաստըրի կուսակալ Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ կայս. պալատ գնաց և արժանացաւ Ն. Վեհափառութեան մեծարանաց։

Խալիլ փաշա այսօր իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի Սելանիկի շոգենաւով։

—Բէլգրատէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն օսմ. դեսպան Շաքիր փաշա Բ. Դրնէն արտօնութիւն խնդրեր է արձակուրդով Կ. Պոլիս գալ։ Կայս. կառավարութիւնն հրամայեր է Շաքիր փաշայի որ առ այժմ իւր պաշտօնին գլուխը մնայ, ըստ որում ներկայ կարեւոր խնդրոց համար նորա ներկայութիւնն ի Բելգրատ անհրաժեշտ կը դատուի։

—Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի գիշերը Վիէննայի, Բարիզի, Լոնտոնի, Հռոմի, Պերլինի և Թեհրանի օսմանեան դեսպանատունք չքեղապէս լուսազարդուեր են։ Վսեմ. դեսպանք նոյն գիշերը չքեղ հացկերոյթներ տուեր եւ հանդէսներ կատարեր են։

—Դարաճիսարը Շարգիի պատժական ատենին նախագահ Նէշաթ պէյ նոյն պաշտօնով Բէօզաճեա փոխադրեցաւ և նմա յաջորդեց այս վերջնոյն պատժական ատենի նախագահ Օսման Նուրի էֆէնտի։

—Վոլոսի օսմ. հիւպատոս անուանեցաւ Քերման Սէրայի փոխ-հիւպատոս Քեամիլ էֆէնտի, որում յաջորդեց այս վերջնոյն քանչլէր Քեազիմ էֆէնտի։

—Անգլիոյ Խորհրդարանի անդամ և Լոնտոնի փամփուշտի մեծ գործարանի մը տէր Պ. Քինօք նախընթաց օր Կ. Պոլիս եկաւ և Բերա, Օթէլ տը Պիզանս իջեւանեցաւ։

—Վիլհէլմ կայսրը փափագ յայտներ է որ այն օսմ. սպայք որք Գերմանիոյ զինուորական մեծ մարզանաց ներկայ գտնուելու համար Պերլին կը գտնուին, մեկնելէ առաջ իրեն ներկայացուին։

—Կայս. կառավարութեան կողմէ վերջերս տրուած բացորոշ հրամանաց համաձայն, Մակեդոնիոյ գաւառին մէջ ձերբակալեալ աւազակք պատերազմական ատեաններու առջեւ դատուելով, պիտի դատապարտուին եւ Թեզտան աքսորուին։ Նոյնը պիտի լինի նաեւ բոլոր այն աւազակաց նկատմամբ որք ձերբակալուին եւրոպական Թուրքիոյ միւս գաւառաց մէջ և դատուին սովորական դատարանաց առջեւ։

—Նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշա երկուշաբթի օրը Վիէննա ժամաներ է բազմաթիւ հետեւորդներով։

Ռուսական դեսպան Պ. տը Նէլիտոֆ մօտ օրէն մայրաքաղաքս կ'սպասուի։

—Յունաց Ամեն. Պատրիարքն այս օրերս շրջաբերական մը ղրկած է իւր իրաւասութեան ներքեւ գտնուող եպիսկոպոսաց եւ քարոզչաց, ի մասին եկեղեցեաց եւ բարեգործական հաստատութեանց կառուցման։ Ն. Սրբազնութիւն կը յիշեցնէ թէ առանց կանխաւ արտօնութիւն ստանալու պէտք չէ որ ձեռնարկեն եկեղեցեաց, վարժարանաց, հիւանդանոցաց և այլն, շինութեան, համակերպելով յայսմ մասին հաստատեալ օրինաց եւ Ֆէնէրի Պատրիարքարանին կողմէ վերջերս տրուած հրահանգներուն։

—Սելանիկէն կը գրեն մեզ.

Այս տարուան երաշտութեան պատճառաւ Նիկիոյ լճին ջուրը նուազած լինելով, հարաւային արեւմտեան կողմերն աւերակներ յերեւան եկած են, որոնց կէսը (և կամ գրեթէ մեծագոյն մասը) դեռ խորափանց մէջ ընկղմած են։ Ցարդ լճեզը երեւցածներն հաւասար հեռաւորութեամբ որմեր են քարուկիր, որոնց ամուր և սքանչելի շինուածոյն վրայ մարդ յապուշ կը կրթի. ասոր սկսեալ դէպ ի հարաւ երբ ուշի ուշով քննելու ըլլաս, անտառներու և մացառներու մէջ թաղուած են որմերու աւերակներ և տնական կարասիներ, յորս երեւելի է այժմ մի կուզ կարասի (քիւբ մը 200 օխանոց)։

—Րէժիի գործակալաց և գաւառական իշխանութեանց միջեւ նոր դժուարութիւնք ծագած են. այս վերջինք կը պնդեն որ գաւառաց մէջ վաճառուած ծխախոտի տուփերը բացուելով կառավարութեան պաշտօնէից կողմէ, անոնց պարունակութիւնը ծրջդուի և կշռուի, իսկ Րէժիի գործակալք կը հակառակին այսմ։

—Հինգշաբթի աւուր Վառնայի թղթաբերով մայրաքաղաքս եկան Պ. Եդիբէն Զաֆիրօբուլօ, որ Գավաքէն շոգենաւով ուղղակի Թարապիա գնաց, եւ յոյն զօրավար Մավրօմիխալի։

Երէկ առաւօտ եւս Լոյտի Աւստրիա շոգենաւով մայրաքաղաքս եկան Յունաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան կցորդ Պ. Միլթիատէս Ռաֆայէլ եւ յոյն սեղանաւոր Պ. Նիքոլա Մէգաքսա։

—Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կէօզլէեան Վսեմ. Ցահիր էֆէնտի, որ այժմ Վառնա կը բնակի, Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձի գիշերը չքեղապէս լուսազարդեր է իւր տուն թէ՛ ներքին և թէ արտաքին կողմն, Այս լուսավառութեան նմանը տեսնուած չէ եղեր ի Վառնա։

—Փիլիպէի լատին եպիսկոպոս Տ. Մինէնի երէկ Զմիւռնիոյ ճամբով Երուսաղէմ ուղեւորեր է։

—Դատական նախարարութեան խմաց տրուած է թէ, կ'ըսէ Հաքիքաթ, Ուսկիւպի կառավարիչ Նէճիպ փաշա, կառավարական պաշտօնատան մէջ կատարել տալով իւր աղջկան հարսանեաց հանդէսը կառավարական գործոց տնօրինութեան արգելք եղած է և թէ Գոսովայի վերաքննիչ ատենի անդամոց մէկ մասը նոյն հարսանեաց ներկայ գտնուած լինելով դատական խնդիրք չեն կարգադրուած մէկ քանի օր։

—Մինօռ Բոնվանդիւրեան միաբանութեան պետ Սօղոզդիք Հայրն որ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, քանի մը միաբան վարդապետաց ընկերակցութեամբ Երուսաղէմ ուղեւորեցաւ ուստից Հռոմ պիտի երթայ։

—Իտալական օպերայի խումբ մը սկսած եղանակին մէջ ներկայացումներ պիտի տայ ի Նոր Թատրոն Բերայի, առաջնորդութեամբ Պ. Լապրիէնի։ Այս խմբի երգչաց ու երգչուհեաց մի քանին մայրաքաղաքս հասած են արդէն։ Ներկայացմունք պիտի սկսին սեպտեմբերի մէջ։

—Ֆերիդ Թէվֆիք փաշա յառաջիկայ երեքշաբթի օր Գերմանիա կ'ուղեւորի ընտանալու համար կայս. կառավարութեան կողմէ յանձնարարեալ Մավզէր հրացանները։

Թէվֆիք փաշայի կ'ընկերանան տասնչորս չափ զինուորական սպայներ։

ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ
Ի ՔԱՂԿԵԴՈՆ

Վարժարանիս ուսմանց տարեկան շրջանն կ'սկսի սեպտեմբեր 1/13

1108 1—6

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՐՑ
Ի ՓԱՆԿԱԼԹԻ Կ. ՊՈԼԻՍ

Վիեննական Մխիթարեան Հարց վարժարանին 1887-88 տարւոյն ուսումնական ընթացքը պիտի սկսի սեպտ. 4/16ին, կը բաղձացուի որ ամեն աշակերտք ուզողները մինչեւ սեպ. 3/15 եկած ըլլան։

Սոյն վարժարանը կ'ընդունի կիսաթոշակ և արտաքին աշակերտ։ Վարժարանս մտնելու պայմաններուն վրայ աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնուլ ուզողը կրնայ Փանկալթի նոյն վարժարանին վարչութեան դիմել,

Հ. ԱՆԴՐԷԱՍ Վ. ՃԵՐՄԱԿԵԱՆ
Փոխ. Վեր.

1107 1—5

ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Այս վարժարանին պարապոյ աւուրք կը լրանան յառաջիկայ Սեպտ. 1 ին։ Նոյն օրէն կ'սկսի աշակերտաց վերադարձն. իսկ դասուց սկզբնաւորութիւնը պիտի լինի Սեպտ. 9 ին, Չորեքշաբթի։

Տնօրէնը պատրաստ է տեսակցիլ ծնողաց հետ, ամէն օր, իւր վարժարանին մէջ։

Փափաքողաց կը յղենք նամակաւ վարժարանիս Ցոյցագիրն, որ կրնայ ստացուիլ նաեւ Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Զարդարեան Գրատան մէջ, Յովհաննէս էֆ. Արամեանէ։

1887 օգոստ. 18 Հիմնադիր-Տնօրէն
Իւսկիւտար Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

1105 3—6

ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ
ԱՂՋԿԱՆՑ
ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԻՃԱՏԻԷ

Հաստատութեանս, նոր տարեմուտը կ'սկսի սեպտեմբեր 1 ին։ Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 32 ոսկի օսմ. իսկ ցերեկեայք 8 ոսկի ուսումնարանի և 6 ոսկի նախակրթարանի համար. դաշնակի համար նոյնպէս տարեկան 6 ոսկի։ Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւն վարժարանիս։

Մ. Ս. ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ
1887 օգոստ. 11

1089 5—8

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Հասոյթք ոսկի դրամով
1887 Օգոստոս 1էն մինչեւ Օգոստոս 31

	Օրական	Ամսական
Պէշիկթաշի գիծ	5,604.49	173,739.45
Աքսէրայի »	5,361.14	166,194.75
Շիշլիի »	5,993.88	185,810.45

Ընդհանուր Տնօրէն
Ա. ԹՐԻԻԼԷ
Կ. Պոլիս, 2 Սեպտ. 1887 833

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՔ

Կը ծանուցուի այն անձանց որք 1875 հոկտեմբերէն մինչեւ 1881 դեկտեմբեր Ռումէլիի վիճակահանութեանց մէջ շահած արժեթուղթեր ունին, թէ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1/13 էն սկսեալ 5 % առհաշիւ մը պիտի վճարուի իրենց միմիայն ի Կ. Պոլիս, ուր արժեթուղթերը պարտին ղրկուիլ արժէքատիրաց ծախքով։

Այս տրամադրութիւն կը լրացնէ 1881 դեկտ. 8/20 ի կայսերական հրովարտակով այդ արժեթղթոց յատկացեալ 20 % վճարը. հետեւաբար կը ծանուցուի արժէտիրաց թէ յիշեալ հրովարտակին Ա. յօդուածին Ը. հատուածին տրամադրութեան համաձայն, այդ արժեթուղթերը շրջաբերութենէ պիտի քաշուին երբ ներկայ առհաշիւն ստանան։

Կ. Պոլիս, 1 սեպտ. 1887
889 1—3

ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի այն անձանց որք ի ձեռին ունին 1875 հոկտեմբերէն մինչեւ 1881 դեկտեմբեր 31 Ռումէլիի արժեթղթոց վիճակահանութեանց մէջ շահուած թիւեր, թէ, ըստ տրամադրութեան Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութեան ազդին, 5 % առհաշիւ մը պիտի վճարուի իրենց միմիայն ի Կ. Պոլիս, վիճակահանութեանց ժամանակի արժէքին վրայ։

Ուստի պարտին իրենց արժեթղթերը ներկայել Օսմ. Պանքային Պոլսոյ մասնաճիւղին, Թարագճըլար փողոց, ամեն երեքշաբթի և ուրբաթ, առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ 2 (Ր. Ե.), ուր իրենց արժեթղթերն յանձնելով՝ վճարման պատուիրաթուղթ մը պիտի տրուի իրենց։

Կ. Պոլիս, 2 սեպտ. 1887
635 1—3

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Աթէնք, 1 սեպտ.

Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, լրագիրք Ն. Վեհափառութեան նպաստաւոր եւ համակրական յօդուածներ կը հրատարակեն։

Մատրիտ, 1 սեպտ.

Օսմանեան դեսպանատունն երէկ չքեղապէս տօնեց Վեհ. Սուլթանին գահակալութեան տարեդարձն։ Այս առթիւ Լ'Էփօքա կը խնդակցի Վեհ. Սուլթանին՝ բսելով թէ Եւրոպա Ն. Վեհափառութեան խոհեմութեանը կը պարտի իւր վայելած խաղաղութիւնը։

Բարիզ, 1 սեպտ.

17 րդ զօրաբանակին ռազմափորձի գործողութիւնք լաւ կ'ընթանան։ Այս սկզբնաւորութիւն բարեգուշակ նշան մը կը համարուի գործողութեանց շարունակութեան համար։

Թէհրան, 1 սեպտ.

Էյուպ խան պարսկական հողին վրայ է։ Աֆղանեան սահմանագլխին վրայ խիստ հսկողութիւն կը լինի։

Սոֆիա, 2 սեպտ.

Նոր նախարարութիւնը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով.

Պ. Ստամպուլով, նախարարապետ և նախարար ներքին գործոց.
Տր. Ստրանսքի, Արտաքին գործոց.
Պ. Ստոյլով, Դատական գործոց.
Պ. Նաչէվիչ, Ելեւմտից.
Պ. Ժիվքով, հանրային կրթութեան.
Գնդ. Մուդքուրով, պատերազմական գործոց։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՕՐՍԱ

Ղալաթիա, 22 Օգոստոս

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D)	Սէրի	15 36
Պօրսայէն գոցուելէն վերջը	»	15 36
Բէրայի մէջ		— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	15 37
Բարձրագոյն գին	»	15 37
Նուազագոյն »	»	15 37
Կէս օրին	»	15 37

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 16
Այս առաւօտ	38 17
Կէս օր	38 17

ԸՆԴԱՑԻԿ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն 1858) » 1862)	A Սէրի	22 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B »	14 30
» 1865) » 1869) » 1873)	C »	0. 15 37

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ (Գ. Կ.)	գործ չեղաւ
Այս առաւօտ բացուեցաւ	
Կէս օրին	

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԻՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	4
Քրէտի ժէնէրալ Գ. Կ.	Օսմ. »	6 30
Պանք տը Գօնս.	»	5 35
Սօս. Շիմ. է վաբէօր	»	3 25
Թրամուէյ	»	315
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	34 1/8
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լօտերիօնի	»	88

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ Իմբէրիալ	»	90 30
Քրիմից	»	51 20
Ռուպլի թղթադրամ	»	40 12
» արծաթ	»	74 20
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 22
Վեշնոց	»	102 35
Հինգնոց	»	102 35
Մէթալիք	»	98 20
Թահֆիէ	»	15 25

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտոն, 2 սեպտեմբ. ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ			101 9/16
Օսմ. »	Սէրի Դ.	բացուեցաւ	14 1/4
» »	»	գոցուեցաւ	14 5/16
» »	» Ա.		23
» »	» Բ.		14 3/8
» »	» Գ.		14 1/8
Օթոման 1871			74 3/4
Փոխառութիւն 1877			86 3/4
Պանք Օթօման			9 7/8
Ռուսական փոխառ. 1873			96 1/8

Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 7/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)....(°.)	98 1/8
Տայրա Սանիէ	72
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	95 1/4
Հունգարական պարտամուրհ 4 %	— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 512
Վիեննա, 2 սեպտեմբ. ժամ 4 երեկոյ	
փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 85
Օսմանեան երկաթուղի	16 20
Բարիզ, 2 սեպտեմբ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	108 82 1/3
» » 3 %	82 25
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 42 1/2
» » » գոցուեցաւ	14 55(°.)
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	14 55
Օսմանեան երկաթուղի	33 50
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	499 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	573 75
» Ֆօնսիէ	1363 75
Բաժնետոմս Լիոնի	1256 25
Սուէզի Ջրանցք	2001 25
Ռուսական 5 % 1877 ի	99 3/4
Իտալական Ռանթ	98 47 1/2
Սպանիական (արտաքին)	67 7/8
Եգիպտական միացեալ	381 25
Բրիօրիթէ Թիւրք	368 75
5 % Հելլենական	359 37 1/2
Ձեք Լոնտրայի վրայ	25 37

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԳԵՐ. ՂԵՒՈՆԴ ԵՊԻՍԿ. Ի ՔԱՐԲԵՐԴ

Յուլիսի վերջին չորեքշաբթին նշանաւոր օր մը կը լուսնար. հայերուս աչքն ալ լոյս էր, հեռագիրն օր մ'առաջ տուած արդէն լինելով ցանկացեալ աւետիքն, չորս ժամ է միացեր որ Նորին Գեր. Սրբազնութիւն ի քաղաք Մէզիրէ ժամանէ. ամեն դէմք լիասիրտ ուրախութեան մը մէջ կը փողփողի։

Խանգեղ տանող խճուղին Ջաւիկի աւուր եկեղեցւոյ փողոցի մը գործօն երեւոյթն առած է. Մէզիրէէ վեց ժամու հեռաւոր գիւղացիք, քաղաքացիք եւ մտաւ ած թէ բօ-Ֆայի օր է, ամենքն ի մի տենչանօ հոգւոյ ելած են, ելած են առաջ, սրբազան տեղապահը դիմաւորելու, ամենուն ալ ոտքը փութկոտ ի Խանգեղ կը դիմէ. Առաւօտեան ժամ մէկին մենք հինգ ընկերներով կառք մը կը թացնենք, անմիջապէս մեր ետեւի կառքը կը կրէ Ս. Յակոբ Թաղի վարժարանին խնամակալ անդամք, նախընթաց կառքերը կը տանին քաղաքի և Մէզիրէի ազգ. այլ և այլ ընկերութեանց ներկայացուցիչք և ուրիշ պատուաւոր դասու երիտասարդներ. առաջ, յետոյս կառքերու երկայն ցնծուն թափօր մը մէջ կը գտնուինք։

Մեր ընկերներ՝ Սմբատեան՝ ներկայացուցիչք, ունին ամենքն վարժարանի մէջ ջնարակուած գլուխներ, կրնանք խօսիլ, կրնանք լսել, ձեռուրնիս օրուան թարմ Աչէ-Եւչները, մենք սակայն հոմն ի պահուն օրուան աւելի թարմագոյն ղէպքին մէջ կ'գանք, կը թողունք ընթերցում, կը դիտենք դաշտայի՛ն, նախշուն տեսարաններ, հոն սեւահող հերկ մը, անդին բամբակի դալար արտօրէք, ամեն կողմ հացաբոյսերու բրդաձեւ դէզեր, դեղջուկ կինն ի դուռ յաշխատանս, փոքրիկ մերկասրուններ, նախորդ անշուշտ, ի հն, ի ճիչ գհեա կը պնդեն թռչկոտ այծերու, արկօծեաններով կ'զգուշացնեն զայնս բամբակի արտերում ի ճղակ խրել։ Երգ մը, խնդրեմ, երգ մը, ահա ինչ որ ընկերներուս հասկըցուցի, նոքա սկսած են, մենք եւս հետեւող կ'երգենք. Առտուն կանուխ թէ ելնենք, Քաղցր է վաստակը մարդուն, Ջուարթ կ'ըլլանք ու կ'երգենք, գեղջուկ երգերը մերին ևսնի Երգն ընկերներուս, խոհերն ինծի, տպաւորութեանց վրայ տպաւորութիւն, անծայր տեսարաններ սրտիս չգիտեմ ինչ վիճակ ազդեցին և ո՛ւր վերացայ։

Ի Քարբերդ սա տեսակ դաշտերեւոյթներ վայելելու համար երկու ժամը չատ եւս է. կ'անցնի ժամն երկուք, կծկեր ենք հետըզհետէ ճամբուն կէսն անիւներուն վրայ, արեւն ալ գլխընուս վրայ կրակ կը մաղէ, ժողվեր է մեր վրայէն յետին հովիկն իսկ անխնայ։

Այս պահուն է որ Թթենեաց մը հովանւոյն տակ ի ձախմէ քանի մը մարդիկ կը կը տեսնուին, որք յուսաբեկ՝ թ...հ ն... ձեռքէ հանող մանկան դիրից մէջ կ'երեւին լինել, կը հային արեւմուտք՝ մեր ուղղութիւնը կ'խմանանք տեսնելով. Գերմակեան Սրբազան յուղարկ գնող բարեկամներ են, որ հետ Պետրոս վարդապետ ալ եկած է եկեր ցայն վայր, իսկ սա յետ հեռացման Գերմակեան Սրբազանի, հեռացեր է ինքն եւս խոյն դէպի Սեւսեւերիի վանքը, որ կ'երեւի Թթենւոյն տակ. են երեք հոգի միայն, կ'սպասեն նորեկ սրբազան մը դիմաւորելու։

Մենք կ'ըսենք, եւրոպ, խօսք չկայ առանց ազնուութեան, այլ ի՞նչ տանք իրենց գերաշնորհ բարեկամին, որ աւելի քան երեք շաբաթ Պետրոս վարդապետի տունը կեցաւ ու քնացաւ, ուշ չէր միացեր, Գեր. Տիշմանեան Քարբերդ ոտք դնելու վայրկենին ճամբորդութիւնը միաքը կ'լնայ. ինչ զարմանալի բնաւորութիւններ. սակայն յայտ եւս ուրիշի բնաւորութեան վրայ խօսք պէտք չէր, մենք որ ունինք արդէն ամեն թեթեւութիւն. ո՞ր եկեղեցական Քարբերդ եկաւ, Քարբերդէն անցաւ, դէմ ելնողին քղանցքներէն չի կախուեցանք, ճամբորդութենէն ետ չի թողուցինք, որ մեզի առաջնորդ մը, գէթ տեղապահ մը կամ գոնէ վանքերու մէկուն վրայ վանահայր մը լինի. Անցողակի սա տեսակ մտածութեանց ետեւէ կը հաչուենք. երեք հարիւր քառասուն և ութ օր է որ առաջնորդական խնդիր մը Թուրքիկի պէս ու երկաթ թելով գլխու վրայ բաներ խաղ կ'ընենք և տակ ալ այն պատճառաւ որ խնդիր քար մը նետեց հորը, հարիւր հոգի չկրցին հանել։

Մենք ալ երկու հարիւր հոգւով Խանգեղ կը մտնենք։

Կառքէն իջնողը կը սրանոյ, դէմերնիս ահա ով երկու երեք ամիսէ ի վեր կը խնդրէինք. Տիշմանեան Գեր. Ղեւոնդ եպիսկոպոս, կը խոնարհինք, կը շրջապատենք, կը լիզունք աջն անձկակաքօտ, և՝ հետըզհետէ կը ճանչցուինք սրբազանին քով նստող երկու տեղացի քահանայէ, որ զոյգ մը աշխարհականաց՝ Տէմուրճեան և Փափազեան էֆէնտիներու հետ հանուրց կողմանէ պաշտօնապէս դիմաւորող որոշուելով՝ երեքշաբթի օրուընէ գնացեր են իբր 8 ժամ ճամբայ ընդ առաջ։

Գեր. Տիշմանեան Սրբազան ունի ընդ իւր մի երիտասարդ վարդապետ Տ. Վաղենակ. գիւղին թուրք երեւելիներէն Հաճի Օսման աղա կը բանայ աղջենիս իւր պարտէզը հրաշալի յարգանքներով, ուր ետեւէ ետեւ կը հասնին Առաքելեան Յարութիւն վարդապետն և Ասորւոց վարդապետն իւր պատուաւոր հանդերձներով. դէպի Սրբազան ամեն կողմերէ համակրայից և պատկառանք արտայայտութիւններ, աչք ամենեցուն ի նա հային, և ինքն՝ Ղեւոնդ Եպիսկոպոս կ'երեւի ամենուն առաջ յոյժ քաղաքավար, համակրելի եւ մեղմաբարոյ անձնաւորութիւն մը. ժամ մը հանգիստ այս տեղ. կ'ելնէ Սրբազան, եւ մեք կը հետեւինք ի վերադարձ. Վաղենակ վարդապետ ձիու վրայ զոր արծաթապատ թամբով զարդարուն Սրբազանին համար տարած էր պաշտօնապէս դիմաւորող խումբն, եւ Սրբազանն իւր իսկ կառքին մէջ դէմն առած Հիւսէյնիկցի Տ. Յովհաննէս, Եղէքցի Տ. Վահան, հեծեալ, հետեւակ, կառանիստ բազմութեամբ իբր երեք հարիւր հոգւով կը չարունակենք ի Մէզիրէ. Ամեն կառք տօնական հանդիսավայր մ'է։

Մէզիրէ մտնելու ժամ ու կէս ունինք, հայ, բողոքական եւ կաթոլիկներէ նաեւ դիմաւորող բազմութիւն պակաս չէ անպատճառ հազար հինգ հարիւր հոգիէն, աւելին չենք գիտեր. Քաղաքապետական ժողովոյ նախագահ Րէչիտ էֆէնտի քաղաքապետութեան կառքն յատուկ ընդդէմ ղրկելով այս միջոցին, Սրբազանին հոն նստելու խնդրանք ապսպրեր է. ընդունելով այս յոյժ ազնուական յարգանքը Սրբազանն, Ասորւոց վարդապետին եւ կիլլէճիկեաններու գործակատար Սարգիս էֆէնտիի հետ քաղաքապետութեան կառքը փոխադրուելով՝ կ'երթանք տակաւին. Հասեր է այս տեղ Գերապայծառին ղրկած վարդապետն, որ կ'երթայ կառքին աջակողմէն առանց մրփելու, կ'երթան ձախէն հազարապետին զօրքերն եւ Րէժիի ներկայացուցչէն ղրկուող ոստիկանք. բացի Պետրոս վարդապետէն ուրիշ ամէն Քարբերդցի Ղեւոնդ Սրբազանի հետ Մէզիրէ կը մանէ։ Կառավարութեան պաշտօնատան լայն հրապարակին վրայ տեղ չի մնար, փոքրիկ Զաքէոսներ ուռենիներու վրայ կախուած կը դիտեն թափորն, անշուշտ Ղեւոնդ Սրբազանի դէմքն, որ ի մեծ տրամութիւն մանուկ-թռչուններու, չ'երեւիր եւ մեք ամենքս ալ չ'ենք երեւիր ամպերու պէս թանձր փոշւոյն ներքեւ։

Մարդկային այս հեղեղը կը հետեւի Նորընտիր Տեղապահին և կը լեցուի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցին. Առաքելեան Յարութիւն վարդապետ բեմ բարձրանալով կը կարդայ զգացմամբ ներկուռ բարի գալուստ մը, քիչ մ'ետքը. Գեր. Տեղապահ Սրբազան կը պատասխանէ տօսր և զինք պատուողներուն որ Ազգն են պատուեր, բղխածմանց և գոհունակութեան ամենէն ընտիր, ամենէն անուշ և պատեհագոյն լեզուաւ, և արտասանելով աղօթք և պահպանիչ վասն կենաց Օգոստ. Կայսեր, վասն բարօրութեան համայն Ազգին և Քարբերդցւոյն, վերջացուց ամեն արարողութիւն։

Այս վայրկենէն հաղորդաւոր բերաններէ կը լսուէր. Աստուած հաստատ պահէ մեր Կայսրն, Հայոց Պատրիարքն և Կեդր. Վարչութիւնը. Մեք ալ մաղթեցինք յայնժամ, հիմա եւս կը կրկնենք նոյն զգացումներն որ Քարբերդի բաղձանօք գաւառին արժանաւոր, ուսեալ հովիւ մը ուր ուրեմն չնորհ բրին։

Քարբերդ, 2 օգոստ. * * *

ՈՂՋՄՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸ

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամեն անգամ որ ազգային կարեւոր հաստատութիւն մը կամ կալուած մը հրդեհի զոհ երթայ, հետեւեալ օրը կը յուզուի կարեւոր խնդիր մը թէ պէ՞տք է կամ ոչ ազգային շէնքերն ապահովագրել, և թէ մեղադրելի չէ՞ն այն թաղ. Խորհուրդք կամ Հոգաբարձութիւնք, որոց անհոգութեան կամ զանցառութեան պատճառաւ ազգն այսպէս կը տուժէ. Իւսկիւտարի վերջին աղետալի հրդեհին առթիւ մեծագոյն եւս եռանդեամբ կը խօսուի այժմ սոյն խնդրոյն վրայ պաշտօնական և ոչ պաշտօնական շրջանակաց մէջ, և Աչէ-Եւչի նախորդ շաբթուան թուոց մէջ երկու յօդուածներ տեսնուեցան, որոց մին կը պատկանէր Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոսի, և միւսը լրագրոյդ խմբագրութեան. Երկու յօդուածագիրք եւս հարկ կը տեսնէին որ Կեդր. Վարչութիւնը պարտաւորիչ ընէր ազգային բոլոր անշարժ ստացուածոց ապահովագրութիւնը։

Ժողովրդեան մեծագոյն մասին կարծիքն եւ ի նոյն կը միտի, և պարզ խոհականութիւնն ալ արդարեւ կատարեալ իրաւունք կուտայ դոյն առաջարկին օգտակարութեան։

Սակայն, ինչպէս ամեն խնդրոց մէջ նոյնպէս և դրամական սոյնօրինակ առաջնակարգ խնդրոյ մը մէջ, միւսալին հակառակ կողմն եւս հարկ է նկատողութեան առնուլ, այսինքն խորհիլ թէ ի՞նչ գումար պարտիմք վճարել ապահովագրական ընկերութեանց՝ Կ. Պոլսոյ բոլոր ազգային անշարժ կալուածներն ապահովագրելու համար. թէպէտ որ և է տեղեկութիւն մը չունիմք այն բոլոր շէնքերու հաւանական արժէքին վրայ, սակայն կարող եմք առնուազն 3-400,000 ոսկի ենթադրել զայն. կը հետեւի ուրեմն որ, եթէ Վարչութիւնն այդպիսի օրէնք մը հաստատէ, մինչեւ հաշուով 1 առ 0/0էն իւրաքանչիւր տարի հարկ պիտի լինի այլ եւ այլ ապահովագրական ընկերութեանց վճարել առնուազն 3-4000 ոսկի, պատկառելի գումար մը, որ անշուշտ իւր հակազդեցութիւնները պիտի ունենայ ազգային այլ և այլ հաստատութեանց արդէն խախուտ Ելմտացոյցին մէջ.

Արդ, թէպէտ կը պակսին մեզ ստոյգ ծանօթութիւններ չատ տարիներէ ի վեր հրդեհի զոհ գացած ազգային շէնքերու մերձաւորագոյն արժէքին վրայ (Պատրիարքարանի տոմարաց մէջ կարելի է անշուշտ այդ մասին բաւական որոշ տեղեկութիւններ ստանալ), բայց կարելի չէ մեզ հաւատալ թէ ամեն տարի՝ մինչեւ հաշուով՝ 3000 ոսկւոյ չափ արժողութեամբ ազգային կալուածներ այրին. Իրաւ է թէ, ըստ յօդուածագիր Գեր. Հօր սաւութեան, Կ. Պոլսոյ մէջ հրդեհ միշտ պիտի պատահի, և մինչեւ իսկ ամ ըստ ամէ հրդեհք աւելի յաճախ պիտի պատահին քան յառաջագոյն, դիւրակիզութեան, վառելի նիւթոց չատնալուն և աժաննալուն, եւն, պատճառաւ. բայց միւս կողմանէ՝ քարաշէն շէնքեր հետզհետէ աւելի բազմանալով և լաւագոյն ջրհան-մեքենայից չինուելեան, առատ ջրոյ հայթայթման, ինչպէս նաեւ ջրհանկրաց խումբերու լաւագոյն կազմակերպութեան չնորհիւ, հրդեհք անշուշտ ամ ըստ ամէ նուազ աղետալի պիտի լինին. և եթէ երբեմն կը պատահին տակաւին մեծ հրդեհներ, ինչպէս եղան՝ վերջին տարւոյ մէջ Գատըգիւղի, Ռումելի-գիւղի, Իւսկիւտարի վերջին հրդեհք, ողջամտութիւնը կը ցուցնէ թէ թէ սոցա թիւն գամ քան զգամ պիտի նուազի վերոգրեալ պատճառներով, այնպէս որ՝ ապագային մէջ թէեւ հրդեհք աւելի յաճախ պիտի պատահին, բայց սոքա աւելի փոքր և սահմանափակ լինելով՝ ժողովուրդը նուազ պիտի վնասուի։

Ուրեմն ի միասին առնլով ազգային բոլոր անշարժ ստացուածներն՝ առանց թաղի և հաստատութեան խտրութեան, չհաւա՞ր է միթէ ամեն տարի առնուազն 3000 ոսկի զոհել ի փոխարէն ապահովութեան հրդեհներու դէմ, որք՝ մինչեւ հաշուով՝ չեն պատճառեր տարեկան նոյնչափ վնաս, և որք հետզհետէ նուազ աղետաբեր պարտին լինել. Այդ դրութեամբ, աւելի պիտի վնասուինք [illegible] քան որչափ թերեւս չենք վնասուած [illegible]. Եթէ իւրաքանչիւր թաղ միւս թաղերէն անջատ ուրոյն մարմին մը լինէր, այդ խոհեմութիւնը կ'արդարանար. բայց երբ նկատեմք թէ իւրաքանչիւր թաղի պատահած ազգային մէն մի կորուստ ամենէն աւելի ազգին ընդհանրութեան կը պատկանի և կ'անդրադառնայ միւս թաղերուն վրայ, այն ատեն ողջմտութիւնն ու տնտեսագիտութիւնն հակառակը չահուէտ կը ցուցնեն.

Խնդիր է միայն մայրաքաղաքիս ամեն թաղերու մէջ մանաւոր համերաշխութիւն մը հաստատել, որոյ չնորհիւ իւրաքանչիւր թաղի պատահած մէն մի վնաս որոշեալ համեմատական չափով մը բաշխուի բոլոր թաղերուն, այնպէս որ իւրաքանչիւր թաղային սնտուկ կամ հաստատութիւն՝ փոխանակ ամեն տարի ապահովագրական ընկերութեանց որոշեալ գումար մը վճարելու՝ ըստ իւր չափու և կարողութեան մասնակցի մէն մի թաղի կամ հաստատութեան պատահած աղէտին դարմանման.

Սոյն համերաշխութիւնն՝ ըստ մեզ՝ երկու եղանակաւ կարելի է ձեռք բերել, որք են հետեւեալք.

Ա. Որոշել՝ մերձաւորագոյն հաշուով՝ մայրաքաղաքիս բոլոր եկեղեցեաց և յարակից բոլոր շէնքերուն, վարժարանաց, Ազգ. Հիւանդանոցին, Պատրիարքարանի և բոլոր ազգային կալուածոց արժէքն, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր թաղային սնտուկի կամ հաստատութեան տարեկան եկամուտն, և սահմանել օրէնք մը, որով՝ որ և է ազգային շէնք մ'այրելէ վերջ՝ բոլոր սնտուկներն իրենց եկամտին համեմատութեամբ մասնակցին դոյն վնասը դարմանելու.

Բ. Պատուաւոր դրամատեարց խմբէ մը երաշխաւորեալ կեդրոնական սնտուկ մը հաստատել, որ ընդունի բոլոր ազգային շէնքերուն ապահովութեան յատկանալիք գումարն և վճարէ ամեն հրդեհի պատճառած վնասներն. Այս սնտուկն երկայն ատեն պէտք պիտի չունենայ մեծ երաշխաւորութեանց, որք՝ հաւանականաբար՝ անուանական միայն պիտի լինին. վասն զի իւր հաստատուն հասոյթներն ո՛չ միայն պիտի բաւեն պատահական վնասները գոցելու, այլ նաեւ մի քանի տարիէն բաւական կարեւոր գումար մը պիտի յաւելուն, զոր կարելի է յատկացնել բարեգործական կամ այլ նպատակի մը և կամ՝ լաւագոյն եւս՝ մեծագոյն ընդարձակութիւն և զարգացում տալու նորա գործունէութեան սահմանին, այնպէս որ այնպիսի ձեռնարկ մ'ապագային մէջ ապահովագրական ընկերութեան մը հիմը կրնայ կազմել. և այն ատեն չատե՞ր՝ ազգային թէ օտար՝ ինչո՞ չը փութան իւրեանց անձնական շէնքերն ալ ապահովագրելու այդ ընկերութեան, որ՝ տեղական լինելով՝ անշուշտ այլ օտար ընկերութիւններէ աւելի նպաստաւոր պիտի թուի յաչս ժողովրդեան. Տարեկան առնուազն 3-4000 ոսկւոյ հասոյթ մ'աւելի քան բաւ է ապահովագրական ընկերութեան մը [illegible]. Եւ ի նկատ առնլով թէ ազգային շէնքերու մեծագոյն մասը քարաշէն են և ցրուեալ են մայրաքաղաքիս ամեն կողմ, լինելիք վնասուց գումարը չատ փոքր պիտի լինի հասութին հետ բաղդատմամբ.

Ահաւասիկ երկու էական միջոցներ, որոցմով կարելի է ազգային շէնքերն ապահովել՝ առանց մեր աղքատիկ կալուածոց հասոյթներէն տարեկան 3-4000 ոսկի թափելու օտար դրամատեարց արկղերուն մէջ. Վերոգրեալ երկու միջոցներէն երկրորդին նկատմամբ Ազգ. Վարչութիւնը ձեռնարկ մ'ընել մտադիր էր, եթէ յիչողութիւնս զիս չխաբեր. բայց այլ ևս չխօսուիր ադոր վրայ. ժամ է որ Նորընտիր Վարչութիւնն և ազգային նշանաւոր Ելմտագէտք և դրամատէրք լուրջ հոգածութեան առարկայ ընեն սոյն խնդիրն և կատարեն գործ մը, որ աւելի օգտակար և արդիւնաբեր պիտի լինի ազգին՝ քան եթէ միահաղոյն մեծաքանակ գումար մը նուիրած լինէին նմա։

Այլ եթէ զանազան դժուարութեանց, մանաւանդ համախոհութեան պակասութեան պատճառաւ, որ՝ կրնանք ըսել՝ մեր ազգին ձախող յատկանիշներուն գլխաւորն է, կարելի չը լինի ի գլուխ հանել սոյնպիսի բազմօգուտ ձեռնարկ մը, վերոյիշեալ առաջին միջոցը կը մնայ մեզ, որ՝ աւելի ամփոփ շրջանակի մէջ գործելով հանդերձ՝ ոչ նուազ կրնայ մեր նպատակին ծառայել։

Այս է մեր համոզումն. և վստահ եմք թէ ամեն ողջամիտ անձ որ խնդիրն հաշուագիտօրէն ուսումնասիրէ, համամիտ պիտի լինի մեզ և իւրովսանն պիտի նպաստէ սոյն գաղափարաց ծաւալման պաշտօնական և ոչ պաշտօնական շրջանակաց մէջ, որպէս զի կարելի լինի կատարել գործ մը, որ կը խոստանայ՝ նիւթական բազմադիմի օգտաչատ արդիւնքներէ զատ՝ ազգային համերաշխութեան ոգին արծարծել և ապագային մէջ լաւ օրինակ մը հանդիսանալ սոյա նման այլ արդիւնաւոր ձեռնարկութեանց.

18 Օգոստոս 1887 Ս. Ց. Ց.

Գատը-Գիւղ

ԱՌԱՋԱՐԿ

ԱԶԳ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿԻ ՄԸ

Իւսկիւտարի վերջին աղեխարշ հրդեհէն ի վեր ազգային կալուածներն ապահովագրելու մեծ եռանդ մը յերեւան եկած է. գովելի եռանդ, Աստուած տայ որ չմարի, ինչպէս կը պատահի միշտ այս արեւելեան երջանիկ աշխարհի մէջ երբ ժամանակը դիպուածին աւերմանց վրայ իւր սպիտակ քօղը կը տարածէ. Բայց ժամանակ է, կարծեմ, որ թողունք այդ ասիական լայնասրտութիւնն և խորհինք՝ ոչ հապճեպ՝ այլ լրջօրէն՝ թէ ինչ կարող եմք ընել որ միանգամայն ազգային կալուածներն ապահոված լինիմք մեզ չարունակ սպառնացող այդ բոցախառն հիւրոյին վերաբերմանց որկորներէն և թէ ահագին գումարներ յումպէտս վատնած չլինիմք.

Ազգային հաստատութիւններն ու կալուածները պէտք է ապահովագրել, այս է այժմ հասարակաց կարծիքը. Սակայն պէտք է հաշուել թէ վրայէ վրայ տարին ինչ վնաս կուտայ ազգն հրդեհէն և թէ ապահովագրութեանց տալիք տարեկան գումարը կը համապատասխանէ՞ տուած վնասին. Սամաթիոյ, Իւսկիւտարի հրդեհներուն նման աղէտ մը 20—30 տարին անգամ մը կը պատահի, բայց այդչափ տարիներէ հետէ դիզուած և բաղադրեալ տոկոսով բարձրացած ապահովագրական գումարով մը ազգը կարող կը լինի մի քանի Ս. Գէորգներ և Ս. Կարապետներ իրենց աճիւններէն յարուցանելու. Արդ փոխանակ տարուէ տարի պատկառելի գումար մը օտար ձեռաց յանձնելու, լաւագոյն չ՞լինիր արդեօք որ Ազգն ինքնին ունենայ ապահովութեան սնտուկ մը, յանձնուած պատուաւոր ազգայնոց խմբակի մը, ինչպէս որ էր Սովորոց Յանձնաժողովը. և Վարչութիւնը՝ մայրաքաղաքիս բոլոր ազգային ստացուածոց համար ի ձեռին վերջին ծայր խստութեամբ պարտաւորէ թաղական խորհուրդներն ապահովագրել իրենց թաղային ազգային գոյքըն, լիակատար իշխանութիւն տալով ապահովագրական Յանձնաժողովոյն առանց բնաւ յետաձգելու տարուէ տարի գանձել ամեն թաղէ հրդեհի համար բաժին ընկած համեմատական տուրքը, և եթէ թաղական խորհուրդ մը չ'ղիջանի կամ անյօժարութիւն յայտնէ այս մասին՝ Վարչութիւնը տապալէ զայն խիստ։ Արդ պիտի առարկեն թէ՝ եթէ աշխարհիս երեքը մեր հաչիւներուն պէս ընթանան միշտ՝ ամեն բան կարգին է, սակայն եթէ հակառակ ելք մ'ունենան, այսինքն եթէ այս Ազգային Ապահովագրական Յանձնաժողովը կամ սնտուկը հաստատած տարիներս մեծ հրդեհ մը պատահի և ազգային մեծ կալուածներ կուլ տայ, ի՞նչ կ'ընենք. Եթէ այդպիսի մեծ աղէտ մը պատահի, ես դարձեալ կը սիրեմ հաւատալ թէ լաւ ընտրեալ Յանձնաժողով մը, իւր վարկովը ու պատուովը, կրնայ՝ եթէ ոչ լիովին՝ գոնէ մեծաւ մասամբ դարմանել եղած կորուստը. քանզի այնպիսի քաջընտիր անձանց խմբակ մը այնպիսի ազգային մեծ գործոյ մը գլուխ անցած՝ ունենալով տարեկան պատկառելի գումարի մը տոկոսն ի ձեռին, կարող է հրապարակի վրայ գտնել եղած կորուստը դարմանելու չափ գումար մը.

Արդ իմ այս առաջարկս ազգային պաշտօն վարող կրօնական և աշխարհական դասուն խորին ուչադրութեանը կը յանձնեմ. Թող մայրաքաղաքիս բոլոր ազգային ստացուածք ի գիր առնուին, հաչիւ ըլլայ թէ տարեկան ինչ գումար կ'արտադրուի ապահովագրութեան համար, մինչեւ հաշուով տարին ինչ վնաս կուտայ ազգն հրդեհին. յայնժամ որոշ պիտի տեսնուի որ՝ եթէ մեր ազգային կալուածներն օտար ընկերութեանց ապահովագրենք, ինչպէս որ այս խօսքն ամենուն բերանն է այսօր, անոնց վճարած գումարնիս չա՛տ և չա՛տ պիտի գերազանցէ մեր տալիք վնասները.

Ս. ԹՂԼԵԱՆ

Օրթաքէօյ 19 օգոստոս 1887

ԱՅՎԱԶՈՎՍԿԻԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

ՊԵՏՐԲՈՒՐԳ, Յուլիսի 30 ին

Արդէն մայրաքաղաքի լրագիրներից ձեզ յայտնի է, որ սեպտեմբերի 27 ին ներկայ թւի Պետրբուրգի Գեղարուեստների Ճեմարանում կը տօնվի մեր հռչակաւոր հայրենակից պրոֆեսոր Ի. Կ. Այվազովսկու յիսնամեայ յոբելեանը. Պետերբուրգի հայոց հասարակութիւնը մտադիր է մասնակցել տօնախմբութեանը, մատուցանելով յոբելեարին գին ունեցող պարգևներ. Առաջինն է մի արծաթեայ պնակ (պոլիտրա), որի մի երեսի վրա փորագրված կը լինեն Արարատի եւ Պետերբուրգի հայոց եկեղեցու տեսարանները, իսկ միւս երեսի վրա վիմագրված կը լինի հայերէն լեզուով Պետերբուրգի հայոց հասարակութեան կողմից կազմած ուղերձ, այդ ուղերձը ստորագրողների բոլոր ազգանուններով. Ահա ուղերձի պրօեկտը.

«Մեծարգոյ Իվան Կոնստանտինովիչ. Նորին Կայսերական Մեծութեան թոյլտուութեամբ այսօր տօնվում է ձեր գեղարուեստական գործունէութեան յիսնամեակը. Այդ բոլոր յիսուն տարիների ընթացքում ձեր ամբողջ աշխատասէր կեանքի, ձեր աջողութիւնների և համաշխարհային փառքի ընթացքում՝ դուք միշտ եղել էք հպարտութեան առարկայ այն ազգի համար, որից դուք ծագում էք. Այնման աշխատասիրութիւն, որը միացած Աստուծուց ձեզ տուած տաղանդի հետ, չէ սառեցնում ձեր մէջ նոյն իսկ ձեր կիսադարեան փառքի լրանալում, կարող է մեր զաւակների համար ծառայել որպէս ուսանելի օրինակ, որ հանճարի կատարեալ ծաղկման համար պահանջվում է տոկուն, անընդհատ աշխատասիրութիւն. Պետերբուրգի հայոց հասարակութիւնը, տեսնելով ձեզ գրեթէ ամեն օր իր եկեղեցու ծխականների թւում, սկսած այն ժամանակներից երբ դուք ուսանում էիք Գեղարուեստների Կայսերական Ակադեմիայում, մինչեւ մեր օրերը, — ամենամերձաւոր վկայ էր ձեր աշխատանքների և ձեր փառքի, և այդ պատճառով նա խոնարհաբար մատուցանում է ձեզ իր շնորհաւորութիւնը ձեր յոբելեանի առթիւ, որով լրանում է աշխատանքի և գեղարուեստի սպասարկում ձեր անխոնջ ծառայութեան յիսնամեակը. Դուք ընդունել էք մարմին և արիւն հայոց ազգից, ուրեմն ընդունեցէք Պետերբուրգի ձեր հայրենակիցներից այն գեղարուեստի գործիքները, որով դուք հռչակեցիք ու փառաւորեցիք թէ՛ ձեզ և թէ ձեր ազգութիւնը. Թող մեր համեստ պարգևը ծառայէ որպէս արտայայտութիւն մեր անկեղծ ցանկութիւնների, որ Աստուած դեռ երկար օրեր պահպանի ձեր կեանքը գեղարուեստի համար. Ս. Պետերբուրգ, 27 սեպտեմբերի, 1887 թւի.»

Երկրորդ ընծան լինելու է մի փայտը, որ կրում է [illegible] անունը և որ գործ է ածվում նկարիչներից իրանց աշխատանքի ժամանակ ձեռքի յենման համար. Դա լինելու է սև փայտից, արծաթեան զարդաբանքներով արծաթից և էմալից, հետեւեալ արձանագրութեամբ. «Ի. Կ. Այվազովսկուն՝ Պետերբուրգի հասարակութիւնը 1837-1887 թւի 27 սեպտեմբերի.» Երկու առարկաներն էլ մտադրութիւն կայ պատուիրել Ովչիննիկովի գործարանում և նրանք կարժենան մօտաւորապէս 550 րուբլի.

Այվազովսկու յիսնամեայ յոբելեանի տօնախմբութիւնը լինելու է չատ փառաւոր. Շատ քաղաքներից արդէն պատրաստվում են ողջունել յոբելեարին հեռագիրներով, ուղերձներով և պարգևներով. Այվազովսկու ժողովրդականութիւնը, նրա ընդարձակ ծանօթութիւնը Պետերբուրգի բարձր շրջանների հետ՝ նշանաւոր կերպով կը նպաստեն գործի աջողվելուն.

Թագաւոր Կայսրը հրամայել բարեհաճեց կոփել ոսկեայ մեդալ յոբելեարի պատկերով. Հաղորդակցութեան ճանապարհների մինիստրը ուղարկում է յոբելեարին երկաթուղային մինիստրական վագոն, որով կ'երթան Թէոդոսիա Գեղարուեստների Ճեմարանի կողմից պատգամաւորները և կը բերեն Այվազովսկուն Պետերբուրգ.

(Մշակ)

ԱԶԴ.

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Օսմ. Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ յառաջիկայ 1/13 սեպտեմբերէն սկսեալ կէս առ հարիւր (1/2 %) տոկոս մը պիտի վճարուի Օսմ. Հանրային Պարտուց Արձանագրեալ արժէթղթոց թիւ 11 եւ Միացեալ արժէթղթոց թիւ 8 կտրոններուն վրայ.

Կ. Պոլիս, 29 օգոստ 87

846 2—6

ԱԶԴ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ

Կը ծանուցանէ օսմանեան հանրային պարտուց Միացեալ և Արձանագրեալ արժէթղթերն ունեցող անձանց թէ, օսմ. հանրային պարտուց Վարչութեան օգոստոս 29ի ազդին համաձայն, կէս առ հարիւր (1/2 %) տոկոս մը պիտի վճարուի իրենց արժէթղթոց անուանական արժէքին վրայ.

Ուստի պարտին, 1887 սեպտեմ. 1/13էն սկսեալ, իրենց Արձանագրեալ արժէթղթոց թիւ 11 և Միացեալ արժէթղթոց թիւ 8 կտրոններն հանդերձ ցուցակներով ներկայացնել Օսմ. Կայսերական Պանքային Գալաթու գրասենեակը, Թարաքճըլար [illegible] ման երկուշաբթի, չորեքշաբթի և [illegible] թի, առաւօտեան ժամ 10էն մինչեւ 2 [illegible].

Ի փոխարէն վերոյիչեալ կտրոններու, պիտի ստանան պատուիրագիր մը որով իրաւունք պիտի ունենան 10 օր յետոյ գանձելու իրենց ինկած տոկոսները.

Կ. Պոլիս, 30 օգոստոս 87

634 2—6

ԱԶԴ

ՌՈՊԵՐԹ-ԳՈԼԷՃ

Վարժարանիս Նոր Տարեշրջանը կ'սկսի Սեպտեմբեր 3.15ին. Գիշերօթիկք կը վճարեն տարեկան 44 ոսկի օսմ., իսկ ցերեկեայ աշակերտք՝ 40 ոսկի օսմ. Աւելի տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել ի վարժարանն՝ ի Րումէլի-Հիսար. 1076

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

ԳՈՒՐԳԷՆԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գիշերօթիկ [illegible]

Հայկական Կրթարան, հաստատեալ յամին 1876, կ'ընդունի գիշերօթիկ և ցերեկեայ աշակերտ և կ'աւանդէ նախնական և երկրորդական կրթութիւն. Հայերէն, Թուրքերէն, Գաղղիերէն և Անգլիերէն լեզուք հանդերձ գրականութեամբ, Ուսողութիւն և Բնական գիտութիւնք բոլոր ճիւղերով, Ընդհանուր պատմութիւն Ազգ. և Օսմ. պատմութիւնք, սկզբունք Բաղդատութեան և Փիլիսոփայութեան, Կրօնագիտութիւն, Աշխարհագրութիւն, Տոմարակալութիւն (պարզ և կրկնակ) և տեղեկութիւնք վաճառական գործառնութեանց (ընդարձակօրէն), Գծագրութիւն և Գեղեցկագրութիւն կ'աւանդուին լաւագոյն ուղղութեամբ ի ձեռնհասագոյն ուսուցչական ընտրելագոյն խմբէ մը. Կրթարանիս ուսումնաւարտ աշակերտաց թիւն եղած է մինչեւ 38, արդիւնք մետասանամեայ կանոնաւոր յառաջատուութեան.

Աշակերտք հայրական խնամք կը վայելեն ըստ ամենայնի մտադրութեան հոգածութեամբ Տնօրէնին. Սնունդն է յոյժ գոհացուցիչ.

Կրթարանիս ԺԲ. տարւոյ շրջանն պիտի սկսի յառաջիկայ օգոստոս 27 հինգշաբթի օր. դասախօսութիւնք կ'սկսին օգոստ 31 երկուշաբթի առաւօտ.

Աշակերտք առհասարակ, առանց զանցառութեան, պարտին մտնել ի վարժարան մինչեւ օգոստ. 30 կիւրակի երեկոյ.

Նոր աշակերտ տալու փափաքող ծնողք կրնան տեսակցել Տնօրէնին հետ, ամեն օր, մինչեւ կէս օր, ի Հայկական Կրթարան.

Հիմնադիր-Տնօրէն

Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ

8 օգոստոս 1887 4—6

Օրթաքէօյ. 1073

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՃԱՇԱՐԱՆ

Ղալաթիա, Վօյվօտայի պահականոցին դէմ

Արեւելեան ճաշարանն՝ որ Ղալաթիոյ բոլոր ճաշարանաց բաղդատմամբ ամենազեղչեալ գներ որոշած էր իւր կերակրոց, իւր մեծարգոյ յաճախորդաց աւելի եւս դիւրութիւն մ'ընծայելու նպատակաւ ընդհանուր կերակրոց գնոյն վրայ նոր զեղչ մ'ալ ըրած է ներկայ ամռան եղանակին մէջ. Այս առթիւ կը ծանուցուի արդէն հասարակութեան թէ Արեւելեան ճաշարանն յաճախող Պատ. անձինք՝ հակառակ գնոց աժանութեան, մեծապէս գոհ պիտի մնան, որպէս միշտ, կերակրոց զանազանութենէն և ընտրութենէն, ճաշարանին մաքրութենէն և սպասարկութեանց կանոնաւորութենէն. Փափաքողաց տուներն ալ ճաշ կը ղրկուի, գոհացուցիչ պայմաններով.

1106 2—4

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՄԱՐԻԹԱՅՄ
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց:

ՆՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՊՆԴՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՐԻՒՆԵՐԹՈՒԹԵԱՆ
ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ԴԵՂ ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆԻ

Շատ քիչ դեղեր կրնան իրենց յաջողութիւնն հաստատել բժշկական այսքան բարձր անուններով, որպէս են. բրոֆ. Տր. Ֆոն ԼԱՒԸՐ, բժիշկ Գերմանիոյ կայսեր, բրոֆ. Ֆոն ՎԷՍԴՖԱԼ, բրոֆ. ՇՎԱՅՆԻՆԿԸՐ ի Պերլին, բրոֆ. Ֆոն ՍՔԱՆԶՈՆԻ ի Վիւրձպուրկ, բրոֆ. Ֆոն ՆԻՒՍՊԱՈՒՄ ի Միւնիխ եւ [illegible]

[illegible] կը գրէ ինձ, իբր հիւանդանոցին մէջ փորձելէ յետոյ.

«Խնդրեմ տեղեկութիւն տուէք ինձ թէ ուր դիմելու եմ այս սքանչելի դեղէն գնելու համար:»

Վիէննայի Բժշկական Մամուլը կ'ըսէ (1 մարտ 1885).

Տր. Ուադմանի Մաքրողականը արժանի է մեծ բժշկաց բազմաթիւ յանձնարարութեանց:

Այս Մաքրողական միակ արդիւն դեղն է ընդդէմ Պնդութեան:

Մէկ մատնոցի պարունակութեամբ դեղ եթէ ներքսարկես որրանին մէջ, անմիջապէս արտաքնոց կ'երթաս: Եթէ ազդեցութիւնը շատ զօրեղ կամ արագ է, կարելի է խառնել հարկ եղածին չափ ջուր, որպէս զի կանոնաւորապէս ընէ փորը:

Մանկանց համար ջրախառն Մաքրողականը կը բաւէ սովորաբար:

Մանկանց վտանգաւոր թանչքին առջքն առնլու լաւագոյն դարմանն է օրն երկու անգամ հանել փորը:

Արիւներութիւն. Որրանին մէջ կը խոթեն քիչ մը բամպակ որ թաթխուած լինի ջրախառն Մաքրողականի մէջ (ամբողջ ժամ մը, օրը երկու անգամ):

Համածարակ հիւանդութեանց, Թիֆօի, Խոլերայի ևն. ատեն, մարդ զգուշանալու է ներքին դեղերէ: Եթէ փորն օրը երկու անգամ ընէ, լաւագոյն դարմանն է ժամանակ չտալու համար միքրոպներուն որ ծաւալին:

Սրտախառնութիւն. Ներքսարկութիւն մ'ընել ճաշէ յետոյ:

Բոլոր ռուֆմատիկական դիւրագրգիռ դէմ, կայթուած, փսխում, ստամոքսի ցաւ, խիթ, շնչհեղձութիւն, փորին անմիջապէս ընելը մեծ օգուտ կ'ընէ: Շատ առատ ճաշէ մը յետոյ մարդ ինքզինքը կը գտնէ ներքսարկութեամբ մը և շատ անգամ վտանգաւոր անմարսութեան մը առջքը կ'առնու. ուղեւորութենէ առաջ և ուղեւորութեան միջոցին, մ'մոռնաք այս հանգիստ դեղը:

Նա որ գիտէ մաքրողական ներքին դեղերու շատ գործածութեան հետեւանքներն և մեծ քանակութեամբ ջուր ներս առնլով յառաջ եկած ախտաբեր արդիւնքները, ինչպէս են ընդարմացում մեծ աղեաց, պնդութիւն, արիւներթութիւն, պիտի ընտրէ միշտ այս Նոր դեղն, որ ազդեցութիւնը նոյն կը մնայ քանի մը տարի վերջն իսկ:

Դեղատանց մէջ կը ծախուի.

1 ամբողջ շիշ 1 մեճիտիէ
1/2 շիշ 1/2 »
1/4 » 1/4 »
Գրեխը 1/2 մեճիտիէ

Գործարանին նշանն է գրեխ մը և անունն եղիքէգներուն և շիշերուն վրայ:

ՏՐ. ՈՒԱԴՄԱՆՆ

Մասնագէտ որովայնի խօթութեանց
և կանանց հիւանդութեանց

Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար միակ կեդրոնատեղին է Տր. Շմիտէկ, յԱդրիանուպոլիս:—Ի Կ. Պոլիս կը ծախուի Պ. Գասդորիադէսի դեղարանն, Բարաքէօյ թիւ 5 և ի Դեղագործական Մթերանոցն, Մեծ փողոց Ղալաթիոյ, 35, Կայարան Պէշիքթաշի Թըրամուէյից:

Տոն. Մաէսդրիխի դատարանն 3000 Ֆրանքի տուգանոյ և դատին ծախուց դատապարտեց Պրուինման և Դոնսդանդէն խմբագիրներն, այս դեղին դէմ գրած լինելնուն համար: Պուա-լը-Տիւքի վերաքննիչ ատեանը բոլորովին հաստատեց այս վճիռը: (12 մայիս 1885): 979

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ
ԿԱԶՄԱՏՈՒՆ
Ի ՊԱՏՊԷԼ ՀԱՌԻՋ
ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ ԵՕԳՈՒՇՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարելագործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱՒՈՐ ԳՆԵՐՈՎ

ԳԻՐՔԵՐ գեղեցիկ և հաստատուն
ՏՈՒՄԱՐՆԵՐ, վաճառականական ևն.
ԱՑՑԵՍՏՈՄՍՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր:

Ցաճախորդաց դիւրութեան համար կազմատունը ունի իրեն կցորդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիծ, տումարք, պայուսակ, գրապանակ ևն. ևն: 736

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ՊԻՒՏԱՊԷՍԹԻ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Պահեստ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստ	10,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Խօժէն Բօրարօր
» Ընդհ. գործակալ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անունուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ:

Աւելորդ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նախնական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պիւտաբէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ:

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն:

Ամէն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին:

Օրին.—30 տարու անձ մը տարին մի անգամ 4 1/2 ոսկի տալով 200 անգլիական ոսկիի ապագայ մը պատրաստած կըլլայ իւր ընտանեաց ևլն. ևլն:

Փափաքողք ազատ են ընկերութեանս պատուաւորութեան և հաստատութեան մասին տեղեկութիւն ստանալ Եւրոպայի մեծ դրամատուններէն: 65!

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE de CHEVRIER

ՇԵՎՐԻԵԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ՔՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատւոյ լէգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, քօմանտէօր Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին:

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորու ձկան իւղը խայծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է անխորժելի համ և հոտ, միանգամայն անեղծնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն:

Այս դիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, մետալ և պատւոյ վկայական:

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամէն տեսակներէն:

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է խառնելով Մորու ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով: Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ պնդութիւն չպատճառեր: Ուստի նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար: Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց: 711

Ընդհ. մթերանոց, Կեդր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս
Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷի կազդուրիչ ԳՕՓԱՅԻ ԳԻՆԻՆ:

ԱՊԱՀՈՎ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ
ՋՂԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ս. Գուիտոնեան պար.—Լուսնոտութիւն—Արգանդախեղդ—Հիւանդութիւնք ուղեղի և ողնածուծի ջղաձգութիւնք, գլխու պտոյտք, ջղային տագնապք, շլացմունք, քնատութիւն, ուղեղային բորբոքում, սերմնաթափութիւն

ՍԻՌՕ ՀԷՆՐԻ ՄԻՒՌԻ միջոցաւ

Բիւմիապէս մաքուր բռդասիոնիի պռոմիւրով

15 տարուան ԱՊԱՀՈՎ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ Փարիզի Հիւանդանոցաց մէջ գործածութեամբ:
Շատ կարեւոր տեղեկութիւնք կը տրուին փափաքողաց ձրիաբար

Հէնրի Միւռ, ի Բոն-Սէնդ-Էսբրի (Ֆրանսա)

Մեծաքանակ կը վաճառուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիոյ Մեծ փողոց, Կ. Պոլիս:

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարանաց մէջ: 816

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

TRIPLEX IN UNUM: SANITAS
VIANDE QUINA PHOSPHATES

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամէն փափուկ անձինք:

Բաղկացեալ Մկանաց և Ջղային ու Ոսկրային դրութեանց կազմութեան և Զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով:

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամենէն ազդու դեղերու միութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Գեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւայլն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարաչարք կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս:

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Պուրպոն փողոց, 14—ԼԻՈՆ

Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղին է ընդհանուր Մթերանոցն Ալիբրանտիի դեղարան Տէլլա-Սուտա, Բերա մեծ փողոց 169: 766

THÉ ÉCONOMIQUE
TEION EIKONOMIKON
MARQUE DÉPOSÉE

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ՍԱՎՐՈՒՇԱՆ և Յ. ԽԱԴՈՒՐԼԵԱՆ ԸՆԿ

Ընդարձակ առեւտուր զաւառաց հետ

Չինէ եւ Ճավայէ ուղղակի բերցած
Գերբնտիր եւ ամեն ճաշակի յարմար թէյեր
ԳՆԵՐ ՉԱՓԱՒՈՐ ԵՒ ՈՐՈՇԵԱԼ

Փորձը ամեն գովեստէ լաւագոյն պիտի հաստատէ հինգ տարիէ ի վեր սոյն վաճառատան ըրած զոհողութիւնքն յաճախորդները գոհացնելու համար:

Պահճէ Գաբու Ճելալ պէյ խանի դրան կից թիւ 10

1000 14—78

ԱՔԼՈՐԱԽԵՂԴ
(Խուշ-պուշ)

ԵՒ ՄԱՆԿԱՆՑ ԿԱՊՈՒՏ ՀԱԶ
24 ժամուան մէջ կը բուժին
ՍԻՐՈՒՓԻՔ ՄԱՆԱՐՈՎ
Քսան տարուան յաջողութիւն
ԱՄԵՆԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆ

Այս դեղ վաճառուած է շատ երկիրներու մէջ եւ Բժշկական ու Դեղագործական ընկերութեանց հաւանութեանն արժանացած:

Արեւելից համար ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցը, Ղալաթիա Մեծ փողոց, 35:

671 16—26

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԸՐԻ
ՉԸՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱԼՆ

Տօքթօր Այըրի Չըրրի Փէքթօրալն արագապէս կը բուժէ հարբուխները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փողոտուք, բորբոքումն հազագի, բորբոքումն շնչափողի, շնչարգելութիւն ևն:

Այս դեղը հրաշալի կերպիւ կը զօրացնէ տկար թոքերը, կը հանդարտեցնէ թոքային գրգռումները, և կայուտ հազի և յառաջացեալ թոքախտի համար միակ դարմանն է, որ հզօրապէս կ'ամոքէ ու կը կազդուրէ:

Տր. Այըրի Չըրրի Փէքթօրալն այնքան մեծ համբաւ ստացած է իբրեւ ամենէն հզօրագոյն դարմանն զոր գիտութիւնք ի լոյս ընծայեց, շնորհիւ նորա կոկորդի և թոքային տկարութեանց վերայ ունեցած ուժգին և միօրինակ նուաճող ազդեցութեան է, որով միանգամայն իւր տառապեալ քերթուածոց Ջատագովն և պաշտպանը կը համբաւանայ:

Չկայ ամենեւին դեղ մը որ կրնայ այնքան կարեւոր լինել հիւանդին քան զայս, և կամ աւելի արժանիք ունենայ Նորա կատարեալ վստահութիւնը գրաւելու:

Չէրրի Փէքթորալն ընտանեկան գործածութեան համար եղած ուրիշ ամեն դեղերէ գերազանցն է և համեղ. բայց շատ հաճելի լինելով փոքր տղայք շատ դիւրաւ կ'առնուն:

Գործածութեան եղանակը շիշերուն հետ կը տրուի: Կեդրոնատեղին է Ս. Մ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ և ԸՆԿԵՐԱՑ Ամերիկեան վաճառատունն, ի Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ: Կը ծախուի նաեւ քաղաքիս մէջ գտնուող դեղագործաց քով: 581

ԱՆԴՆԱՒՈՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷՍ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօրտօյի միջև կանոնաւորապէս՝ նաւորդ

Մարսիլիոյ երթալիք յաճախորդաց շոգենաւն է Մեսս որ պիտի մեկնի սեպտեմբեր 5ին:

Ուղեւորի և ապրանք առնելու համար

Նաւուղերի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԻ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւմթ
556 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

JOB

ՍԻԿԱՐԷԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԾԽՈՂՆԵՐԸ

Պարտին գործածել միմիայն 811

Ըստ բնաւ չծխել ԺԱՆ ՊԱՐՏՈՒ Ստորագրութիւն

Jn Bardou

այս նշանով միայն կը ծխէ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	2,000	Լէանտր	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսալա	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պորոտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիբսօ	2,500	Օդրանթօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օդօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բասգեր	1,700
Տոմինօ	1,800	Բլէդօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րոլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րոմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րոմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալէռնօ	4,000
Կիթանօ	2,200	Սաֆֆօ	2,000
Կոզօ	1,300	Սիլվիօ	2,000
Կրոտնօ	2,200	Սորրէնթօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	3,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թինկեր	1,300
Հումպերգ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճունօ	2,300	Քասսիօ	3,600
Քէլսօ	2,700	Ուէստօ	1600
Քոլփինօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,900	Զէրօ	[illegible]

Բոլոր շոգենաւք, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորին ի Հըլ, և ամսու 2 ին պիտի մեկնին ուղղակի Պոլիս գալու համար:

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կընծայուի:

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՑՕ Գործակալք Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւմթ խան Ղալաթիա

851

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվերպուլ և Արեւելեան գիծը.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոն.
Ալճերիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզաթեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերեան	5500
Արաբեան	3700	Իլիրեան	5500
Պավարեան	6000	Իսթրեան	5500
Պուլկարեան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթելեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայրէնեան	2000	Լիտեան	800
Տալիա	700	Օլիմբիա	700
Էճիբշըն	3700	Սերվեան	3800
Ֆապիան	3700	Վալենսեան	6800
Ֆալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ Գործակալ Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերպուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալթա, Է. Քամիլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդօլ և ընկ.

846

ՇԻՐՔԻԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

664

1887 ՕԳՈՍՏՈՍ 1 ՇԱԲԱԹ ՕՐԸՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՕԳՈՍՏՈՍ 31

Վոսփորէն Իջնող շոգենաւներ

11 30 Եէնիմ. Մէզ. Պէյլիւք. Թար. Եէնիք. Ըմէն. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
11 30 Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
11 30 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապալթ.
11 30 Պէյգ. Բաշլա. Չուպ. Գանըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյ. Գուզ.
12 15 Գավագներ Մէզարբ. Պէյլիւք. Թար. Պէյգ. Բոյլա. Չուպուգլը Գանըը. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիքթաշ
12 15 Եէնիմ. Մէզարբ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ.
1 — Եէնիմ. Մէզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Ըմէնիա Պոյճ. Ր. Հիս. Պէպէք Արն. Գուր. Օրթ. Պէշ.
1 45 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ.
2 45 Պէյլիւք. Թարպ. Պէյգօզ. Բաշլա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
2 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
3 15 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյլիւք. Քիրէճպ. Թարպ. Եէնիք. Ըմէն. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
3 35 Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Պէյգօզ. Բաշլ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ
4 15 Ա. Գավագ Եէնիմ. Մէզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
4 45 Պէյ. Պէյգ. Բաշլա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասք.
5 30 Եէնմ. Մէզ. Պէյլիւք. Թար. Եէնիք. Ըմէն. Միրկ. Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
7 — Եէնիմ. Մէզարբ. Պէյլիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշլա. Եէնիք. Միրկ. Գանըճ. Ր. Ա. Հիսար Գանտլ. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Խասք.
7 45 Ա. Գավ. Եէնիմ. Մէզարբ. Պէյլիւքարէր Թարապ. Եէնիք. Ըմէն. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք.
8 45 Պէյ. Թար. Պէյգօզ Բաշլա. Չուպուգլը Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասք.
8 45 Եէնիմ. Մէզ. Պէյ. Քիր. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
9 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյ. Թարպ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք.
10 — Եէնիմ. Մէզ. Պէյ. Թար. Եէնիք. Ըմէնիա Պոյաճ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիք.
10 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Եէնիքէօյ Միրկ. Ր. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պէշիքթաշ
10 45 Մէզպ. Պէյլիւք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշլա. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խասք.
11 — Եէնիմ. Մէզարբ. Պէյլիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշիք.
11 50 Արնավուտգիւղէն ուղղակի կամուրջ

Կամուրջէն Ելնող շոգենաւներ

12 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք Թարպ. Պէյ. Մէզպ. Եէնիմ.
1 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մէզպ. Եէնիմ.
1 30 Խասք. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանըճ. Չուպուգլը Բաշլա. Պէյգօզ Թարպ. Պէյլիւք. Մէզպ.
1 45 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Ըմէն. Եէնիք. Թարպ. Պէյլիւք. Մէզպ. Եէնիմ. Ր. Ա. Գավագ
2 — Գապալթ. Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար Գանըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշլա. Պէյգ. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարբ. Եէնիմ.
2 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մէզ. Եէնիմ.
3 — Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշլ. Պէյգօզ. Թարպ. Պէյլիւքարէր
3 30 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզարբ. Եէնիմ.
4 30 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Ըմէն. Եէնիք. Թար. Պէյլիւք. Մէզ. Եէնիմահալլէ.
4 45 Խասք. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշլ. Պէյգօզ Թարպ. Պէյլիւքարէր
5 30 Գապ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարապ. Պէյ. Մէզարբ. Եէնիմ. Ր. և Ա. Գավագ.
6 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէյ. Մէզ. Եէնիմ.
6 45 Խասք. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր Չէնկէլ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ր. Հիսար. Գանըճ. Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք.
8 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Քիր. Պէյ. Մէզ. Եէնիմ.
9 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէյ. Մէզ. Եէնիմ.
10 — Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանըճ. Չուպուգլը Բաշլա. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ր. և Ա. Գավագ.
10 15 Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Պոյաճ. Ըմէն. Եէնիք. Թարապ. Քիրէճպ. Պէյլիւք. Մէզարբ. Եէնիմ.
11 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ր. Հիսար Միրկէօն Եէնիք. Թարապ. Պէյլիւք. Մէզարբ. Եէնիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանըճ. Չուպուգլը. Բաշլա. Պէյգ.
11 15 Կամուրջէն ուղղակի Արնավուտգեղ
11 30 Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Վան.
12 — Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ.

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ